

SLOVENSKI

Direktor: Kudi Janževa - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna Slovenskega poročevalca - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 55-22 do 55-26 - Uprava: Ljubljana, Copova ul. 50/III, telefon 45-75 in 46-21 - Oglasi: Ljubljana, Karlova ulica 5, telefon 38-98, za ljubljanske naročnike 24-62 za zunanje 38-32 - Poštni predal 29 - Tek račun NB 601-96214-0 - Mesečna naročnina 140 din

Poročevalec

Priloge za volitve v celjskem okoliškem okraju: Triletni delovni načrt občin

V četrtek dopoldne je bilo v veliki dvorani Narodnega doma v Celju četrti redno zasedanje okrajnega ljudskega odbora za celjski okoliški okraj. Po poročilu predsednika OLO tov. Miša Bobovnika ter tajnika tov. Pika se je razvila zelo živahna diskusija, v kateri so člani okrajne skupščine predvsem razpravljali o nalogah občinskih in okrajnih odborov v pripravah za volitve v ljudske odbore.

Po predložitvi so novi okrajni ljudski odbor za Celje-okolico imel 70 odbornikov mest ter 47 članov zborna proizvajalcev. Dejstvo, da bo v zboru proizvajalcev imela industrija 34 zastopnikov, kmetijstvo pa le deset, je sprožilo zelo burno debato, v kateri so zlasti zastopniki kmetijskih združenj in ostali kmetje - ljudski odborniki - zahtevali večje število odbornikov mest. Svojo zahtevo so utemeljevali s tem, da je pač kmetijstvo v okraju številno močnejše, kakor industrija. Obrazložitev, da je ključ za število članov v zboru proizvajalcev narodni dohodek, ki ga ustvarjajo posamezni sektorji gospodarstva in ne številno stanje (v celjskem okoliškem okraju ustvarja kmetijstvo približno le petino narodnega dohoda, v primeru z industrijo) pa je rodilo sklep, da se mora kmetijska proizvodnja v okraju povečati, saj se bo le s povečanjem narodnega dohoda v kmetijstvu povečala tudi številna kmetijskih zastopnikov v zboru proizvajalcev.

V razpravi je govoril tudi se-

kreter okrajnega komiteja KPS za Celje-okolico tov. Vinko Sumrada, ki je ljudske odborne opozoril, da je Osvobodilna fronta kljub temu na letos ne bo predlagala svoje kandidatne liste močno zainteresirana na tem, da pridejo v nove občinske ljudske odbore ljudje, ki so že sedaj z delom dokazali, da so pristajali graditve socializma. Zato si je Osvobodilna fronta celjskega okoliškega okraja zadala nalogo, da bo zborom volivcev v času priprav za občinske volitve predložila triletni delovni načrt občin. Ti načrti, ki naj v bodoče določijo smer dela novih občinskih odborov, pa naj ne bodo postavljeni in predlagani na zborih volivcev samo zaradi volilne kampanje, ampak predvsem kot odraz gospodarske zmogljivosti in dejanskih potreb občin v naslednjih treh letih. Osnovo za sestavo takšnega triletnega delovnega načrta naj dajo v prvi vrsti finančne možnosti občine, prispevki državljanov v materialu in s prostovoljnimi delom, denarni in ostali prispevki delovnih kolektivov, kmetijskih združenj itd. Delovni načrt lahko zajame tudi večja dela, ki se tičejo dveh ali več sosednjih občin. V takšnem primeru bodo delovni načrt sestavljale prizadete občine.

Delovni načrti občin bodo pač sestavljeni po potrebah posameznih občin. Vsekakor pa morajo upoštevati med drugim tudi elektrifikacijo naselij, gradnjo stanovanj in sploh objektov družbenega standarda. Tudi ure-

ditve zunanjega lica trgov in vasi naj v njih ne izostane.

Te delovne načrte bodo sprejemali zbori volivcev, jih po potrebi spreminjali in dopolnjevali. Za uresničitev teh načrtov pa bo imela Osvobodilna fronta po svojih odbornikih polno odgovornost.

V nadaljevanju zasedanja OLO za celjsko okolico je o delu okrajnega sodišča v Celju poročal njegov predsednik dr. Pavlič. —mh

Na rojstni hiši dr. Matije Murka so odkrili spominsko ploščo

V Drstelji pri Ptujju so odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši velikega slavista in etnografa dr. Matije Murka. Ploščo so vzdali na pobudo Sveta za prosveto in kulturo, Muzejskega društva in Mestnega muzeja v Ptujju. K slavnosti so se stovoljnimi gostje, domačini in šolska mladina. Prisostvovali so ji tudi sinova Vladimir, prodekan pravne fakultete v Ljubljani, Ivo, svetnik pri Gospodarskem svetu, in hčerka Jelica. Slovensnost je začel predsednik Muzejskega društva tov. Sepec. V imenu Sveta za prosveto in kulturo vlade LRS je govoril minister dr. Jože Potrč. Zivljenje in delo znanstvenika je orisal prof. Alič iz Ptujja. O dr. Matiji Murku in njegovem delu so govorili še dr. Mihovil Abramič v imenu Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti iz Zagreba, generalni sekretar Akademije znanosti in umetnosti dr. Milko Kos iz Ljubljane, rektor univerze v Ljubljani dr. Franc Zwitter, predsednik Slavističnega društva dr. Anton Slodnjak ter domačini, Murkov sorodnik in predsednik domačega KUD v Drstelji Gabriel Bežak. Po govorih je sledilo petje šolarjev iz Drstelnika in Grajence, dvoje deklamacij in zborna recitacija »Dume«, ki so jo izvajali višješolski ptujski gimnazijci. Sodelovala je tudi godba SKUD »Jože Lacko« iz Ptujja. Za Drsteljo je bilo odkritje spominske plošče na rojstni hiši Matije Murka velik praznik. V. C.

Jugoslovanski balet na Norveškem

Oslo, 21. okt. (Tanjug). Samski narodni plesov in pesmi iz Zagreba, ki je pred dvema dnevi prišel v Oslo, je imel sinoči svojo prvo predstavo v novem gledališču v Oslu. Občinstvo je z viharnim plaskanjem pozdravljalo program ansambla.

NA RAZSTAVI »LJUBLJANA V NARODNO OSVOBODILNI BORBI«

En vojak na štiri Ljubljančane

Takšni junaki so bili Italijani

Težki časi so se prikradli nad Ljubljano. Krog in krog jo je obdal »junaški« okupator z bodečo žico. Se v sredini mesta je gradil beronske bunkerje. Na vsakem koraku so bile straže, po vseh ulicah, ob vsaki uri močne patrulje. V mestu je bilo 15.000 italijanskih vojakov poleg karabinerjev, policistov in drugih oboroženih oddelkov. Skupaj je bilo v mestu okrog 20.000 okupatorjevih oboroženih čet. Vsa četrti prebivalcev Ljubljane — vstevši otroke in starce — je imel svojega oboroženega sovražnikovega vojaka.

Toda kljub temu se je Ljubljana upirala. Vse mesto je bilo eno samo gnezdo upora. Okupator je divjal in v strahu zapiral in streljal ljudi. Na razstavi: »Ljubljana v narodno osvobodilni borbi«, ki je že nekaj dni odprta v Cekinovem gradu, vidimo lahko živirne dokumente iz tistih dni. Marsikateri Ljubljančan bo našel na zapornih nalogah tudi svoje ime. Zato številni obiskovalci — doslej si je že več tisoč ljudi ogledalo razstavo — natančno pregledujejo vse te drobne lističe italijanskega okupatorja. Iznajdljiva glava borcev za svobodo pa je tudi znašala sredstva za ponarejanje številnih okupatorjevih dokumentov. Na razstavi je nazorno prikazano, kako so v ilegalnih tehnikah ponarejali vse, od osebnih izkaznic, krušnih kart do važnih dokumentov italijanskih vojaških oblasti.

Ljubljana je živela v ilegali. Številne delavnice so delale za partizane in narodno zaščito. Na razstavi so tudi razstavljeni izdelki Hribernikove delavnice v Šiški. Tu vidimo okorelo puško z debelo cevjo in še bolj enostavni samokrevi ter težke bombe; vse

ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE ZDRUŽENIH NARODOV

ZSSR še ni nikdar ponudila drugim državam svoje pomoči

New York, 21. okt. Med večrajšim nadaljevanjem splošne razprave je govoril avstralski delegat Casey, ki je zunanji minister avstralske vlade. Govorec o Koreji je poudarjal, da je bil pravzaprav sporazum o premirju na Koreji dosežen že letos aprila, čeprav vrašanje repatriacije vojnih ujetnikov tudi takrat še ni bilo rešeno. Po njegovem mnenju naj bi sklenili premirje na Koreji, še preden bi rešili zadevo vojnih ujetnikov. Naglasil je, da je bilo tako mnogokrat tudi med drugo svetovno vojno in da se je takrat celo ZSSR strinjala s tem, da se lahko vojni ujetniki po sklenjenem premirju vrnejo v tisto deželo, katero so si sami izbrali.

Potem je govoril o svetovnem ekonomskem položaju ter vprašal, zakaj še ZSSR ni nikdar ponudila svetu tehnične ali kake druge pomoči. Na to vprašanje

je sam odgovoril s poudarkom, da je ZSSR očitno zadovoljna, ker je na svetu veliko pomanjkanje »svetovnega sveta za mir« obnovljene sovjetske trditve o bakteriološkem vojskovanju ZDA — Severnokorejska zahteva — Prihod sirskega delegata — Splošna razprava se bo nadaljevala po volitvah v ZDA — Danes sestanek političnega komiteja

je sam odgovoril s poudarkom, da je ZSSR očitno zadovoljna, ker je na svetu veliko pomanjkanje »svetovnega sveta za mir« obnovljene sovjetske trditve o bakteriološkem vojskovanju ZDA — Severnokorejska zahteva — Prihod sirskega delegata — Splošna razprava se bo nadaljevala po volitvah v ZDA — Danes sestanek političnega komiteja

Avstralski delegat je poudarjal, da je ZSSR zadovoljna, ker je na svetu veliko pomanjkanje »svetovnega sveta za mir« obnovljene sovjetske trditve o bakteriološkem vojskovanju ZDA — Severnokorejska zahteva — Prihod sirskega delegata — Splošna razprava se bo nadaljevala po volitvah v ZDA — Danes sestanek političnega komiteja

ki nočejo biti repatriirani v dežele, v katerih so postali vojaki. Delegat CSR Gertruda Kartova je svarila pred oborožitvijo Zahodne Nemčije. S tem je bil izbrpan dnevni red večerajšje seje in predsednik Generalne skupščine Pearson je predlagal odgoditev splošne razprave. Beloruski delegat je protestiral ter zahteval glasovanje, pri katerem pa je dobil predsedniški predlog 40 glasov, medtem ko jih je bilo 5 proti in trije delegati niso glasovali. Splošna razprava se bo verjetno nadaljevala šele po 4. novembru, ko bodo znani izidi predsedniških volitev v ZDA.

Sovjetska delegacija je Generalni skupščini včeraj dostavila poročilo, ki ima naslov »Poročilo znanstvene komisije svetovnega sveta za mir o udeležbi ZDA v bakteriološki vojni na Koreji in na Kitajskem«. To poročilo obsega 60 strani ter vsebuje že stara očitanja, da so ameriška letala z odmetavanjem strupov in strupenih žuželk povzročila kugo v Severni Koreji in Mandžuriji. Uradno je bilo sporočeno, da bodo ZDA zahtevale, naj Generalna skupščina OZN priporoči nepristransko preiskavo, ki naj bi ugotovila, ali so utemeljeni očitki o bakteriološki vojni na Koreji. (Nadaljevanje na 2 strani)

Angloameriška vojaška uprava tudi gmotno podpira potujčevanje

Svetovalci liste slovenske skupnosti v devinsko-nabrežinski občini predložili resolucijo zaradi iredentistične provokacije v Štivanu — Oster protest proti podpori, ki jo daje potujčevalni politiki angloameriška vojaška uprava — Italijanski iredentisti delajo načrte za nadaljnjo italijansko kolonizacijo na slovenski zemlji Tržaškega ozemlja

Trst, 21. okt. Iredentistična provokacija, ki so jo organizirali v nedeljo v Štivanu pri Trstu, kjer so ob prisotnosti dveh italijanskih funkcionarjev angloameriške vojaške uprave in dveh predstavnikov italijanske vlade svečano otvorili italijansko ribiško naselje, je povzročila med slovenskim prebivalstvom Tržaškega ozemlja veliko ogorčenje. »Primorski dnevnik« objavlja danes resolucijo, ki jo bodo svetovalci Liste slovenske skupnosti predložili v razpravljanje na današnji seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta, na področju katerega je novo italijansko naselje. V resoluciji je rečeno, da je gradnja ribiškega naselja na slovenski obali med Devinom in Štivanom plod potujčevalne politike in izpreminjanja etničnega značaja slo-

venskih krajev. Dalje ugotavlja resolucija, da naselje ni bilo zgrajeno zaradi potreb in koristi domačih ribičev, torej ne iz gospodarskih, temveč izključno iz političnih namenov in v očitno škodo domačega ribištva, proti zakonitemu predpisom in brez odobritve pristojnega občinskega odbora. Tudi otvoritvene svečanosti so bile prirejene brez vednosti občinske uprave. Resolucija poudarja, da so bile te svečanosti izrazito sovništvine, sovražne domačemu prebivalstvu in naperjene proti mirnemu sožitju občanov. Prisotnost predstavnikov italijanske vlade na teh svečanostih pa resolucija tolmači kot izraz italijanskega imperialističnega pohlepa. Resolucija ostro protestira proti načrtnemu spreminjanju etničnega značaja ozem-

Jugoslovanska vojaška delegacija v Libanonu

Beirut, 21. okt. (Tanjug). Jugoslovanska vojaška delegacija z generalnim podpolkovnikom Savo Drljevićem na čelu je končala tridnevne prijateljske obiske v republiki Libanonu. V Bejrutu je delegacija obiskala včeraj vojaške šole in si ogledala zgodovinske spomenike, nakar je poveljni libanonske armade general Sehab priredil slavnostno kosilo na čast jugoslovanskim gostom. Sinoči je jugoslovanski poslanik v Libanonu Javorski priredil sprejem na čast jugoslovanski vojaški delegaciji, ki so se ga udeležili zastopniki libanonske vlade, parlamenta in armade, člani diplomatskega zbora ter vplivne osebnosti političnih strank Libanona. Jugoslovanska vojaška delegacija je odpotovala davi čez Atene v Beograd.

Zahteve Bricev je treba upoštevati

Gorica, 21. okt. V zvezi z resolucijo, ki so jo prebivalci gorških Brd poslali razmejivni komisiji, ki zahtuje mejo med Italijo in Jugoslavijo na osnovi določb mirovne pogodbe, piše današnji »Primorski dnevnik« med drugim: »Pravilno bi bilo, da bi italijanski predstavniki v imenovani komisiji pomislili na utemeljene zahteve slovenskih prebivalcev Brd, ki so bili tako kruto prizadeti z nesmiselnim razmejitvijo.«

V Kranju se pripravljajo na občinske volitve

Mestna občina v Kranju je na svojem zasedanju sprejela sklep, da se po vseh terenih skliceh zbori volivcev, na katerih se bodo volivci seznanili z novimi volivci, prav tako pa tudi o drugih važnih stvareh iz področja dela občinskega odbora mesta Kranja.

Zbori volivcev so bili prejšnji teden. Z zanimanjem so vo-

Proglasitev vzornih združenj na Hrvaškem

Na Hrvaškem so proglasili 18 najboljših združenj za vzorne zadruge, ki bodo imele veliko vlogo pri pospeševanju kmetijske proizvodnje ter dvigvanju gospodarske in kulturne življenja na vasi. Od teh 18 vzornih združenj je 13 kmetijskih delovnih združenj, 5 pa združenj splošnega tipa. Te vzorne zadruge bodo dobivale odsele vsako leto posebno dotacijo iz republiškega proračuna za izpopolnitev svoje mehanizacije in splošni dvig kmetijske proizvodnje. Večina teh združenj je v Slavoniji in Baranji, zadruge splošnega tipa pa so v Gorskem Kotaru.

Slovesna otvoritev centra za rehabilitacijo invalidov,

ki je bil urejen s pomočjo OZN in je hkrati najlepši primer mednarodnega sodelovanja za napredek držav

Beograd, 21. okt. Danes so v Beogradu slovesno odprli center za rehabilitacijo (usposabljanje) invalidov. Ta center, čigar delo bo temeljilo na načelih sodobne ortopedije, je prva ustanova v naši državi, v kateri bodo osebe, ki so bile fizično poškodovane v vojni, pri delu ali zaradi bolezni, kolikor najbolj mogoče usposobili za življenje in delo. Center bo imel poleg higienske urejene bolnišnice oddelek za zdravstveno gimnastiko, delovno terapijo, oddelek za socialno službo in izbiro poklica, tudi svoje delavnice, v katerih se bodo invalidi, ki jim je potrebna pre-kvalifikacija, priučili za nove poklice. Za sedaj bo center lahko sprejel okrog 40 stalnih pacientov, pozneje pa tudi več. Poleg tega bo lahko zdravil ambulantno še okrog 100 bolnikov. Pri slovesni otvoritvi centra so bili navzoči tudi dr. Aleš Bebler, pomočnik ministra za zunanje zadeve, Grga Jankež, podpredsednik Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ, zastopniki invalidskih organizacij, sindikatov in mnogi zdravstveni delavci. Od inozemskih gostov so bili navzoči dr. Mayer Cohen, zastopnik tehnične po-

moči OZN v Jugoslaviji, in dr. Wink, zastopnik UNICEF v Jugoslaviji.

»Ta center, ki je bil zgrajen s pomočjo OZN, je najlepši primer, kako velikega pomena za napredek države je mednarodno sodelovanje, je dejal v pozdravni besedi minister dr. Pavle Gregorič, predsednik Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko zvezne vlade. Ta center, zgrajen v državi, ki se razvija svojo industrijo, lahko pokaže mnogim državam, pot, po kateri je treba iti, če hočemo zdravstveno zaščito in splošno tehnično zgrajenosti sploh najučinkoviteje dvigniti na čim višjo stopnjo.«

Organizacija Združenih narodov je poslala za center moderne notranje naprave v vrednosti nad 70.000 dolarjev, naša vlada pa je dala samo za inventar in adaptacijska dela okrog 60 milijonov dinarjev. Poleg tega je bilo 8 naših medicinskih delavcev, ki bodo delali v centru, na stroške OZN v Angliji, Kanadi in ZDA, kjer so spoznali sodobne metode dela za usposabljanje ponestrane-nih oseb za normalno in dejavno življenje.

Detalji z razstave »Ljubljana v borbi« v Cekinovem gradu

Pogodba o evropski obrambni skupnosti

Pariz, 21. okt. Zunanji minister Schuman je govoril na kosilu v klubu inozemskih novinarjev. Dejal je, da bo francoska vlada jutri sklepala, kdaj bo predložila pogodbo o evropski obrambni skupnosti parlamentu v ratifikacijo. Pogodba ne obsega nobenih tajnih določil in bo predložena parlamentu v celoti, toda o vojaških točkah ne bodo razpravljali javno. Parlament bo razpravljal tudi o vprašanju Posarja.

Pariz, 21. okt. Zunanji minister Schuman je govoril na kosilu v klubu inozemskih novinarjev. Dejal je, da bo francoska vlada jutri sklepala, kdaj bo predložila pogodbo o evropski obrambni skupnosti parlamentu v ratifikacijo. Pogodba ne obsega nobenih tajnih določil in bo predložena parlamentu v celoti, toda o vojaških točkah ne bodo razpravljali javno. Parlament bo razpravljal tudi o vprašanju Posarja.

Zastopnik Mednarodnega Rdečega križa v Jugoslaviji

Bonn, 21. okt. Zahodnonemška vlada je nocoj soglasno sklenila, da predloži parlamentu v čimprejšnjo ratifikacijo pogod-

Sprejem na čast članom tržaškega Slovenskega gledališča

Zagreb, 21. okt. Ljudski odbor mesta Zagreba je priredil včeraj slovesen sprejem na čast članom Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta. Sprejema so se udeležili poleg gostov rektor Akademije za igralsko umetnost dr. Josip Skavič in intendant hrvaškega Narodnega gledališča Marjan Matković ter člani zagrebške Drame in Opere. Pri tem so člani gledališča obujali spomine na dneve pod fašističnim terorjem, ko je bilo vse kulturno-umetniško delo Slovencev in Trstu zaprto. Slovensko narodno gledališče iz Trsta je uprizorilo sinoči v Velikem kazališču »Gospod Glembečev« od Miroslava Krleža.

Se ena laž Matenkova

Malenkov se je v svojem govoru na XIX. kongresu VKP(b) dotaknil zunanje-političnih vprašanj bežno. V glavnem si je prizadeval, da bi zasejal razdor med zahodno državo. Zanimivo pa je bil zaključni odstavek njegovega govora. Ko je hotel poudariti miroljubnost Sovjetske zveze, je dejal dobesedno tole: »Na splošno je znano, da ZSSR še nikoli ni zavezala kakršnih koli tujih ozemelj...«

Kaj pa pravi zgodovina zadnjih desetletij? Tike pred vojno je Sovjetska zveza priključila Besarabijo in Severno Bukovino s 50.000 kvadratnimi kilometri in 3.700.000 ljudmi, Litvo s 55.700 kvadratnimi kilometri, Letonijo s 55.800 kvadratnimi kilometri in Estonijo s 57.400 kvadratnimi kilometri, skupno s 6 milijoni prebivalcev. Med vojno je Sovjetska zveza podpisala atlantsko pogodbo in se je pri tej priložnosti svezala odrekla kakršni koli politični ali teritorialni ekspanziji. Toda kaj se je zgodilo po vojni. Sovjetska zveza je priključila Vzhodno Prusijo s 14.000 kvadratnimi kilometri, deželo okoli vzhodnih Karpatov v obsegu 12.700 kvadratnih kilometrov, vzhodno Poljsko s 181.000 kvadratnimi kilometri. V vseh teh ozemljih živi okoli 12 milijonov ljudi. Nadalje si je Sovjetska zveza prilačila finsko mesto Porkkala, severno Karelijo z Viipuri in zahodno obalo jezera Ladoga s številnimi važnimi rudniki nikla, vsega skupaj 45.600 kvadratnih kilometrov in pol milijona ljudi. Tudi na Daljnem vzhodu pobeg Sovjetske zveze ni bil dosti manjši. Prisojila si je Tanu Tuva s 165.800 kvadratnimi kilometri, Port Arthur in vzhodno kitajsko železnico, znanjo Mongolijo in Sinkiang, ki so sicer integralni del »bratske in prijateljske« LR Kitajske, poleg tega pa je južni Sahalin in Kurilsko otočje, ki obsegajo 16.000 kv. km, na katerih živi okoli pol milijona prebivalcev. Sovjetska zveza je torej vsega skupaj priključila 684.000 kv. km ozemlja in nad 25 milijonov ljudi.

Ce pa bi hoteli opisati resnični imperij Sovjetske zveze, bi morali tu priložiti še države, ki so pod oblasjo Moskve tako politično, kot gospodarsko. Med te spadajo Albanija, Bolgarija, Romunija, Vzhodna Nemčija, Madžarska itd. Če prštejemo še te, merijo ozemlja, ki si jih je Sovjetska zveza priključila ali pa nad katerimi si je pridobila nadzorstvo, nad 13 milijonov kvadratnih kilometrov z več kot 600 milijoni prebivalcev.

V kapitalističnem svetu že zdavnaj ni vse v redu. Rasna zatiranja v Južni Afriki, neenakopravnost ameriških črncev, pojav fašizma in revščina v Italiji itd., so le nekateri izmed pojavov, ki jih bo treba še odpraviti. Vendar pa so bili doseženi tudi gotovi uspehi. Burma, Indija, Pakistan in Libija so med državami, ki so postale samostojne, preveč pa bi bilo tu opisovati napore, ki jih vlagajo OZN in naprednejše države zahodne sveta, da bi dvignile bolj zaostale države iz revščine in pomanjkanja.

Bilanca je torej sledeča: Sovjetska zveza si je prisvojila 13.000.000 kv. km ozemlja s 600 milijoni ljudi, medtem ko je v kapitalističnem svetu postalo samostojnih 500 milijonov ljudi na 6 in pol milijonov kvadratnih kilometrih; medtem ko si zahodni svet prizadeva izboljšati življenje zaostalih narodov, pa si Sovjetska zveza prizadeva izcediti in izlučiti čim več iz zasadenih držav in podjarnjenih narodov. Torej tudi trditve Malenkova, da Sovjetska zveza ni zavezala tujih ozemelj, ne drži, prav tako kot mnoga druga njegova izjava.

New York, 21. okt. Agencija INS daje po sedanjem stanju naslednje napovedi za izid predsedniških volitev v ZDA: general Eisenhower lahko upa trenutno na večino v 14 državah v 136 volilnih mestih, guverner Stevenson pa na večino v 12 državah s 114 volilnimi mesti.

V Zahodni Nemčiji se spet pojavlja nacizem

Od našega posebnega dopisnika

Bonn, oktobra. Nemški tisk se te dni bavi z vprašanjem BDJ (Bund Deutscher Jugend) in njenimi tajnimi organizacijami, ki so razširjene po vsem ozemlju Zahodne Nemčije.

Mladinsko organizacijo BDJ so osnovali pred dvema letoma, da bi organizirala nemško mladino v borbi proti kominformu. Predstavljala naj bi nekakšen protitež siler prepovedanih kominformističnih mladinskih organizacij FDJ (Freie demokratische Jugend). Kmalu pa so se v BDJ vgnezdili nacisti, ki so hoteli izkoristiti dobro voljo zahodnonemške mladine. Izbrili so splošno nerazpoloženje mladine do kominforma, pri tem pa vsak dan bolj odkrito kazali svoje fašistične navade. Pod okriljem BDJ so organizirali posebno tajno organizacijo, v katero so sprejemali v prvi vrsti bivše esesovske oficirje, ki so postali instruktorji. Organizacija je namreč kmalu začela z vojaškimi vajami. Učili so se streljati z vsemi vrstami orožja in tako skušali dvigniti militaristični duh med mladino. Kmalu je BDJ ustanovila svoje podružnice v večini večjih mest Zahodne Nemčije in kmalu ni samo organizirala tajnih vojaških enot, temveč je pričela tudi s političnim delom. Pripadniki teh skupin so začeli zbirati podatke o pripadnikih socialnodemokratske stranke ter sestavljati »rno listo«. Po tej rni listi bi pač pri kakih kasnejših priložnostih likvidirali večje število članov SPD. Tako so pod prevezo, da se pripravljajo za partizansko borbo v primeru, da bi Zahodno Nemčijo napadla ZSSR, ustvarili močno fašistično organizacijo.

Delo teh tajnih organizacij opisuje eden izmed njihovih pripadnikov takole: Nedavno sem bil v tečaju za partizansko borbo v primeru, da bi ZSSR napadla Zahodno Nemčijo. Tečaj so organizirali v Waldmichelbachu pri Odenwaldu. Na tem tečaju sta bila samo dva mladina, vsi drugi pa so bili starejši ljudje, bivši višji oficirji, med njimi tudi mnogo nosilcev viteškega križa. Ze za prisa, ki smo jo polagali nad Hitlerjevo knjigo »Mein Kampf«, je pokazala, kam sem pravzaprav prišel. V začetku tečaja so v predavanjih govorili, da politika SPD in podobnih strank ni pravilna, nikoli pa niso govorili o svojih načrtih. Kritizirali so tako bonosko vlado kot vse opozicijske stranke. Večji del časa pa so uporabljali za pouk sabotažnih akcij, za vaje v streljanju s pištolo itd. Voditelj BDJ so bili hkrati tudi voditelji ilegalnih skupin. S čim se bavi ta organizacija, so najprej odkrili v Hessenu. Na zahtevo ministrskega predsednika hessenske vlade so zaprli vse voditelje BDJ, med njimi tudi Erharda Petersa, predsednika te organizacije. Zahodnonemška policija išče sedaj še ostale člane organizacije in vsak dan odkriva skrvilašča orožja, ki so jih pripravili ti čudni »poborniki« demokracije.

Govori se, da so to organizacijo podpirali Američani. Le-ti priznavajo, da so dali Petersu takoj po napadu na Južno Korejo namerno pomoč.

Nemiri v britanski koloniji Keniji

Nairobi, 21. okt. (Reuter). Policija v Keniji je prejela sinoči več afriških prvakov, med njimi tudi vodjo sudansko-afriške unije, ki ima 100.000 članov. Policijska racija, do sedaj največja v zgodovini britanske kolonije Kenije, se je začela istočasno, ka je bilo razglašeno obsedno stanje. Policijski oddelki so sinoči obkolili gozdove, v katerih se verjetno skrivajo voditelji gibanja Mau-Mau.

London, 21. okt. Minister za kolonije Lyttelton je izjavil danes v Spodnji zbornici, da bo prihodnji teden obiskal Kenijo, da se sam prepriča o položaju in da razpravlja z guvernerjem o nadaljnjih ukrepih. Lyttelton je dejal, da je bilo ob proglasitve iz-

logo, naj v okviru evropske obrambe organizira skupine, ki bi jih lahko uporabili za obrambo pri morebitnem napadu ZSSR. Utrditve iz Atlantskega pakta in sploh obrambnih pogojev v Nemčiji pa je v zadnjem času tako napredovala, da so Petersu javili, da mu teh skupin ni treba več organizirati, in mu ukazuje, naj skupine razpusti. Skupine so pričeli razpuščati 1. maja leta 1952 in so s tem končali 1. septembra. Tako pravi službena izjava Američanov, iz katere je tudi razvidno, da Američani niso niti vedeli, da te skupine zbirajo orožje, ali da se celo politično udeležujejo. Tudi o tako imenovanih »rni listah« ameriške oblasti niso imele pojma.

BDJ so organizirali na pobudo Američanov, od katerih je tudi dobival denarno pomoč. To je v Zahodni Nemčiji splošno znano in to tudi Američani sami priznavajo. Vendar pa uradni krogi podurdarjajo, da notranje strukture BDJ niso poznali in da tudi niso vedeli, da še danes obstajajo ilegalne skupine, ki bi morale biti razpuščene že v septembru.

Zahodnonemška javnost jemlje primer z BDJ zelo resno. V vsem progresivnem nemškem tisku ogotično obsojajo delo BDJ, ker vidijo v tej organizaciji nevarnost, da se bo zgodovina ponovila. Hitler

Pomen vojaške konference na Malti

Največjo važnost pripisuje konferenci Turčija kot sosed Irana

Ankara, 21. okt. (AFP). Večraj se je začela na Malti vojaška konferenca zastopnikov vrhovnega poveljstva Atlantskega pakta in generalnih štabov Velike Britanije, Francije, Turčije, Grčije in Italije. Čeprav še ni nobenih podrobnosti o smotnih sestanku, računajo, da bo na dnevnem redu tudi praktično reševanje problemov v zvezi z obrambo vzhodnega dela Sredozemlja.

Turških političnih krogih so bili mnenja, da je rešitev tega vprašanja zelo nujna in da je nevarno, da bi nastala v sistemu zavezniške obrambe takšna razpoka prav danes glede na položaj na Bliznjem in Srednjem vzhodu. Poleg tega ima Turčija dolgo mejo proti Iranu in je nenavadno zainteresirana, da ta država ne bi padla pod sovjetski vpliv. Od vseh držav članic Atlantskega pakta ima samo Turčija znatne sile v neposredni bližini Perzije. Ni pa še znano, kakšna bo njihova vloga niti kakšno stališče bi zavzelo vrhovno poveljstvo Atlantskega pakta v primeru, če bi prišla v Iranu na oblast pro-

sovjetska vlada brez obožovane intervencije Moskve.

Sestanek na Malti je prvi korak k pretresanju vprašanja obrambe Srednjega vzhoda v luči dejanske vojaškega položaja. Zato so politični krogi v Ankari z velikim odobravanjem pozdravili sestanek na Malti.

Spor v laburistični stranki

London, 21. okt. (Reuter). Vodja laburistične stranke Clement Attlee in uradno vodstvo stranke bosta v četrtek poslala ultimatum voditelju levega krila stranke Bevanu in njegovim pristajalcem. Ultimatum bo zahteval razpustitev organizacij Bevanove skupine v laburistični stranki, od vseh članov laburistične parlamentarne skupine pa prenehanje medsebojnih napadov v parlamentu, tisku in javnih govorih. Sodijo, da bo Attlee podal ostavko na svoj vodilni položaj v stranki, če bo ta ultimatum zavrnjen.

Prihod avstrijskih novinarjev v Beograd

Beograd, 21. okt. (Tanjug). Danes dopoldne je prispela v Beograd skupina avstrijskih novinarjev, ki bo ostala v Jugoslaviji 17 dni. V skupini so dr. Bernhard Birk od časnika »Wiener Zeitung«, glavni urednik časnika »Kleines Volksblatt« Grössel, urednik »Arbeiter Zeitung« Hann, glavni urednik »Tagesspost« Schuster, urednik »Die Presse« Birnbaum, urednik avstrijske časopisne agencije APA Hackel, urednik »Tiroler Tageszeitung« iz Innsbruka Buzas in sodelavka časnika »Neue Zeite« Müntzer.

Na beograjski železniški postaji so sprejeli avstrijske novinarje zastopniki Zveze novinarjev Jugoslavije, avstrijski poslanik g. Karl Braunias z osebjem poslanstva ter zastopniki beograjskih časnikov. Avstrijski novinarji vračajo obisk jugoslovanskim novinarjem, ki so bili v Avstriji lani »tembra. Obiskali bodo tudi Bosno in Hercegovino, kjer si bodo ogledali dela na hidrocentrali v Jablanici, Zagreb, Reko, Opatijo, Ljubljano in Slovenijo.

Razgovori o Sudanu

Kairo, 21. okt. Britanski veleposlanik Stevenson je imel danes daljši razgovor z ministrskim predsednikom Nagibom. Nagib je pozele sporočil, da je Stevenson začel vprašanje pričetka uradnih britansko-egiptovskih razgovorov o Sudanu. Nagib je tudi dejal, da bodo njegovi sedanji razgovori s sudanskimi voditelji trajali še nekaj dni.

PRVA KLICA BIROKRACIJE

S centralizacijo vsega narodnega gospodarstva je bil izvršen tudi prehod od kolektivnega obratnega vodstva delavcev k individualnemu vodstvu obratnega vodje. Vprašanje, kdo naj vodi obrate, je v boljševiski partiji izzvalo zelo burne razprave. Nedvomno so bili tedanji partijski boji v tem vprašanju mnogo bolj važni za nadaljnji razvoj Sovjetske

republike kakor pa vsa razpravljanja o »permanentni revoluciji« in o »trockizmu«.

Diskusije so se začele že ob koncu l. 1919. Ko je Lenin v začetku l. 1920 zagovarjal načelo individualnega obratnega vodstva ali »jedino-načalija«, kakor so ga že takrat pogosto imenovali, je vsa komunistična frakcija v vsuserkem centralnem svetu sindikatov nastopila proti. V januarju 1920, na III. kongresu narodnogospodarskih svetov, je Lenin spet govoril o tej zadevi. Kongres je sprejel kompromisni sklep. Kolegijsko upravo so še priznali kot temeljno obliko uprave, toda kongres je obenem priporočil, naj se prouče možnost uveljavljenja »jedino-načalija« v praksi.

Diskusija o oblikah obratnega vodstva je zajela širok krog partijskih funkcionarjev in sindikatov. Na vsukrajinski partijski konferenci je imel Stalin referat, v katerem se je zavzel za individualno obratno vodstvo. (Stalin in Trocki sta bila takrat najodločnejša zastopnika te smeri.) Na vsukrajinski konferenci sta bila dva enako močna tabora. Polovica delegatov je glasovala proti vodstvu. Moskovski partijski komite se je enotno izjavil za kolegijsko obratno vodstvo. Tudi celotna komunistična frakcija v centralnem svetu sindikatov je nastopila proti »jedino-načaliju«.

Na IX. partijskem kongresu (marca 1920) sta si bili obe stališči vnovič nasproti: eno smer je zastopal Tomski, predsednik sovjetskih sindikatov, ki se je izrecno zavzel za kolegijsko vodstvo po tovarniških komitejih in trdil, da bi se le tako zajamčilo »sodelovanje širokih množic izven partije po sindikatih«. Tomski je to imenoval »glavno načelo pri graditvi industrije« in je nastopil proti vsakemu individualnemu vodstvu direktorjev v podjetjih. Tako vodstvo bi smeli dopustiti le v posebnih primerih in samo z izrecnim pristankom sindikatov »z neogibnim pogojem, da sindikati in njihovi organi nadzirajo upravnike, ki delajo pod osebnim odgovornostjo«.

Svetovna obtožba sovjetskega suženjstva

V Zenevi se je začelo zasedanje posebnega odbora OZN za preiskave o prisilnem delu — Samo v ZSSR je v uničevalnih taboriških okoli 15 milijonov ljudi

V Zenevi se je začelo te dni zasedanje posebnega odbora OZN, ki mu je bila poverjena preiskava o prisilnem delu. To je že tretje zasedanje tega odbora, trajalo pa bo do 22. novembra, kajti odbor bo na podlagi doslej zbranih podatkov sestavil obširno poročilo, ki bo spomladi 1953 predloženo socialnemu odboru OZN.

Ustanovitev in dosedanje delo OZN odbora o prisilnem delu potrjuje besede generalnega tajnika OZN, ki je pred Dnevom Združenih narodov naglasil, da sta potrebna dolgoletno delo in zaupanje za izkoreninjenje največjega vojnega zla in za odpravljanje premnogih krivic. Odbor je bil ustanovljen konec leta 1947, ko so predstavniki ameriške strokovne zveze (AFL) na plenarnem zasedanju OZN obtožili države sovjetskega bloka, da uvajajo suženjsko delo za uničevanje svojih političnih nasprotnikov in tudi za izvajanje svojih gospodarskih načrtov. Po tej obtožbi je generalno tajništvo OZN določilo vodstvo posebnega odbora, v katerem so kot predsednik znani indijski diplomat in bivši predsednik socialnega odbora OZN Ramasvami Mudaliar, bivši predsednik najvišjega norveškega sodišča Paal Berg in bivši peruanski zunanji minister Enrique Garcya-Sayan, kot tehnični svetovalec pa znani švicarski sociolog H. Zwahlen, ki je tudi zastopnik Mednarodnega urada za delo.

Na prvih svojih sestankih in zasedanjih je odbor določil naj-

prej juridično definicijo prisilnega dela, potem pa se je s posebno vprašalno polo obrnil na vse države, da bi dobil podatke o žrtvah koncentracijskih taborišč. Polagoma je zbral take podatke iz 42 držav, medtem ko je prišlo iz sovjetskega bloka samo pismo vlade CSR, ki je trdilo, da OZN in njej odbor nimata nobene pravice zahtevati kakršne koli informacije o notranjih razmerah posameznih držav ter da je tako vse delo novega odbora OZN — ilegalno.

Iz podatkov, ki jih je odbor polagoma zbral, si je lahko za svoje drugo zasedanje sestavil še strašno, čeprav samo približno sliko o suženjskem delu v ZSSR in v satelitskih državah. Samo v ZSSR je nad 200 koncentracijskih taborišč, v katerih je okoli 15 milijonov prisilnih delavcev. Umrljivost teh suženjev je na leto 25 do 30%, in tako vsa ta taborišča zaslužio ime uničevalnih taborišč. Na sedanjem zasedanju bodo še enkrat pregledali vsa zbrana poročila, potem pa sestavili obširnen pregled doslej izvedenih preiskav, ki bo poslan tudi Mednarodnemu uradu za delo. Ker države sovjetskega bloka niso odgovorile na poslano vprašalno polo, so zdaj v pravem pomenu besede obtožbeno na tretjem zasedanju odbora OZN za preiskovanje prisilnega dela.

Cetrto zasedanje odbora bo po dosedanjih dispozicijah marca ali aprila 1952, morda pa tudi že v začetku leta.

proti sprejemu Španije v UNESCO

Pariz, 21. okt. (Tanjug). Francoska nacionalna komisija za UNESCO je sprejela z veliko večino glasov resolucijo, ki poziva sedmo Generalno skupščino UNESCO, ki bo meseca novembra, naj za sedaj odgodi sprejem Francove Španije v članstvo. V obrazložitvi resolucije je rečeno, da Francov režim ne spoštuje temeljnih določil o človeških pravicah, zlasti pa ne določil, ki zadevajo pouk in svobodno izmenjavo mnenj.

Stavka rudarjev v ZDA

New York, 21. okt. Pričakujeva, da bo izbruhnila splošna stavka rudarjev v ameriških rudnikih premoga, ker je vladni urad za medse razveljavil pogodbo med sindikatom rudarjev in velikimi družbami, po kateri bi delavci dobili povisek 1,90 dolarja na dan.

Zasedanje Generalne skupščine Organizacije združenih narodov

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zastopnik ameriške delegacije na zasedanju Generalne skupščine je izjavil, da bo ameriška delegacija izročila tajništvu OZN besedilo resolucije, v kateri bodo zahtevali, naj se Generalna skupščina obrne na Mednarodni Rdeči križ, ki bi proučil vse obtožbe o bakteriološki vojni.

Sevnokorejski zunanji minister Pak Hen Jen je večraj zahteval, naj severnokorejski predstavniki sodelujejo v razpravi o korejskem vprašanju na Generalni skupščini OZN. V brzojavki, ki jo je poslal predsedniku Generalne skupščine OZN, je rečeno, da bo imela Severna Koreja za nezakonite vse sklepe o Koreji, ki bi jih sprejeli v odsotnosti severnokorejskih predstavnikov.

Ameriška delegacija v OZN je dostavila generalnemu tajniku OZN prepis not, ki sta bili izmenjani med vrhovnim poveljnikom obojevojenih sil Združenih narodov in vrhovnim poveljnikom obojevojenih sil po prekinitvi pogajanj v Pan Mun Jomu.

Včeraj je prispel v New York pomočnik generalnega tajnika Arabske lige Ahmed el Sukairi, ki bo sodeloval kot sirske delegat na Generalni skupščini. Po prihodu v New York je izjavil, da bodo predstavniki arabskih držav zahtevali, naj bi se čimprej začela razprava o arabskih beguncih. Sukairi je dejal, da ni zadovoljen z delom direktorja komitije OZN za pomoč beguncem v Palestini.

Generalni komite Generalne skupščine OZN je priporočil danes skupščini, da bi stavila na dnevni red dve novi vprašanji. Eno je polski predlog o ustavitvi sovražnosti na Koreji in o obvezni repatriaciji vojnih ujetnikov, drugo vprašanje pa ameriški predlog za ustanovitev komitije, ki bi preiskala kitaj-

ške in severnokorejske obtožbe, češ da Združeno poveljstvo uporablja na Koreji bakteriološko orožje.

Ta priporočila mora potrditi plenarna skupščina, nato pa jih obravnavati politični komite, ki se bo sešel jutri popoldne. Kaže, da bo ta komite pretresal vprašanja, ki jih ima na dnevnem redu, po tistem vrstnem redu, kot ga je priporočil sekretariat: 1. kolektivni ukrepi, 2. razorožitve, 3. Koreja, 4. Avstrija, 5. Tunis, 6. Maroko. Arabske države so odstopile od svojih zahtev.

Tudi komite za skrbništvo je izvolil svoje funkcionarje. Delegat Iraka Kalidi je bil izvoljen za podpredsednika, delegat Nove Zelandije Scott pa za poročevalca. Na dnevnem redu tega odbora je 9 točk.

Komite za administrativna in proračunska vprašanja je začel zasedati večraj. Na dnevnem redu tega komiteja je predlog proračuna OZN. Kakor pričakujejo, bo sovjetska delegacija predložila Generalni skupščini neposredno po ameriških volitvah »globalni« predlog za mir. Diplomatski krogi, ki proučujejo sovjetsko politiko, so prepričani, da bo vodja sovjetske delegacije Višinski zastavil vse napore, da bo prevzel Zahodu politično pobudo. Isti krogi so prepričani, da ZSSR sedaj ne želi vložiti nobenih novih predlogov iz naslednjih razlogov: 1. sklenitev miru na Koreji v tem času bi veljala kot zmaga Trumanove vlade in bi pomenila velikansko pomoč demokratskemu kandidatu za zmago na bližnjih volitvah; 2. Sovjetska zveza bi nedvomno želela, da bi na ameriških volitvah zmagali republikanci, ter bi njihova zmaga privedla do zmanjšanja ameriške vojaške in finančne pomoči Evropi in Aziji.

Večina politikov po hodnikih poslojpa Združenih narodov se strinja v tem, da je bil govor Višinskega samo prizadevanje, kako pridobiti na času do ameriških volitev. Tako je Višinski v svojem govoru predlagal načrt za sklenitev miru na Koreji, vendar pa ga ni dal v formalni resoluciji. Nekateri strokovnjaki za sovjetsko politiko sodijo, da bi morebitni sovjetski predlog utegnil vsebovati ponudbo za rešitev korejskega vprašanja in tudi drugih azijskih in evropskih problemov, kot so vprašanje Formoze, kitajskega zastopstva v OZN, vprašanja Nemčije in Avstrije.

Carlos Muniz, predsednik političnega odbora

42

WOLFGANG LEONHARDI

Videz in resnica v Sovjetski zvezi

S poostrojitvijo državljanske vojne v letih 1918 do 1920 so bili boljševiski prisiljeni strniti v rokah države vse proizvodne naprave, ki so bile potrebne za vojsko. Podržavljenje so izvajali hitreje, kakor so bili prvotno nameravali. To je povzročilo radikalne izpremembe v gospodarski politiki. Do maja 1918 ni bila podržavljena v celoti nobena industrijska panoga. Podržavili so zgolj obrate, ki so jih lastniki ustavili ali pa so se branili priznati delavsko kontrolo nad njimi.

Dne 29. novembra 1920 so bili z zakonom podržavljeni vsi obrati s pogonsko silo in več kot petimi delavci ter obrati pogonske sile in z več kot desetimi zaposlenimi. Tako je bilo ob koncu l. 1920 v Sovjetski Rusiji nad 37.000 podržavljenih obratov, med njimi 18.000 brez pogonske sile, ki so bili povečini bolj obrtne delavnice. Izmed teh 37.000 obratov je imelo nad 5000 obratov samo po enega delavca.

Nedvomno so bili ti ukrepi — Lenin je to kasneje večkrat poudaril — nujni le zaradi posebnih vojnih razmer.

To obsedno podržavljenje pa je imelo svoje neposredne posledice. Kdo naj bi vodil velikansko število podržavljenih obratov? Kako naj bi jih vodili? Skoraj v vseh teh obratih so seicer imeli delavsko kontrolo, toda delavci seveda še niso imeli dovolj potrebnih izkušenj, da bi mogli te obrate res racionalno voditi. Pogosto se je pri njih pojavljval nekakšen obratni egoizem, medtem ko je državljanska vojna zahtevala racionalnejše izkorščanje vseh proizvodnih naprav in surovinskih virov.

V takih okoliščinah sta se pojavili dve stremljenji: 1. da bi se

OBRNA ZBORNICA

za napredek naše obrti

V nedeljo 19. t. m. je imela Obrtna zbornica LRS II. plenarni sejo, na kateri je poročal o delu zbornice, o stanju obrti in problemih v naši obrtniški dejavnosti predsednik zbornice, Ivan Kristan. Na celodnevni seji so obrtniki razpravljali o delu zbornice, o stanju obrti in problemih v naši obrtniški dejavnosti predsednik zbornice, Ivan Kristan. Na celodnevni seji so obrtniki razpravljali o delu zbornice, o stanju obrti in problemih v naši obrtniški dejavnosti predsednik zbornice, Ivan Kristan.

preveč neproduktivnega dela in ne bo komplicirano, temveč da bo vodenje knjig obvladal in lahko vodil poslovodja socialističnega obrtnega obrata sam. Vse socialistične obrtne obrate naj vodijo poslovodje s kvalifikacijami obrtnega mojstra, da bodo tisti izpolnjeni predpisi in obrtniški naraščajo zagotovljena z dodatno strokovno izobrazbo. Člani obrtnih produktivnih združenj in združenj naj plačajo prispevek socialnega varovanja na podlagi stvarnih dohodkov članov. Tudi privatnim delovnim obrtnikom je v nekaterih primerih treba omogočiti kredit, da jim bo spet omogočeno nemoteno in redno poslovanje.

Poostriži je močno treba predvsem borbo zoper sušmarstvo. Sušmarje, ki imajo redno zaposlitev v podjetjih (na primer »Gradisa«), naj njihove sindikalne podružnice in delavski sveti pomagajo razkrinkati. Kaznovani naj bodo tudi obrtniki, ki sušmarje poobirajo. Obrtne zbornice morajo večjo skrb posvetiti tudi razvoju domače obrti, posebno se njenim naprom za proizvodnjo izdelkov za izvoz. Predlagano je bilo, da se sklicie konferenca odgovornih gospodarskih organov in proizvajalcev, ki lahko neposredno vplivajo na proizvodnjo izvoznih izdelkov ter s tem pripomorejo k priobnavljanju deviz.

V sklepah poziva Obrtna zbornica na prvem mestu okrajne zbornice, naj vestno sodelujejo pri izvajanju nove uredbe o vajencih in skrbe, da bodo vajenci prihajali zlasti v kritičnih strokih. V strokah, kjer je možno zaposliti in izučiti žensko in socialno ogroženo mladino, je treba dati prednost tej mladini. Tudi v strokih, v katerih ni povpraševanja po vajencih, naj usmerijo mladino. Podajna naj se učna doba za nekatere obrtne stroke, da bo obrtniški kader dovolj izobražen in strokovno usposobljen.

Obrtne zbornice naj v še večji meri posvetijo skrb strokovni in politični izobrazbi obrtniških kadrav ter naj organizirajo posebne tečaje, v katerih se bodo vajenci in pomočniki pripravljali za strokovne izpite. Pobrigrjajo naj se za strokovno literaturo in dober predavateljski kader. V ta namen naj zbornice ne stediijo s finančno podporo. Stremijo naj, da se uvede cim tesnejše sodelovanje strokovnih sol z mojstri, vajencemii stari in sindikalnimi organizacijami. Pomočniske in mojstrske izpitne komisije naj podlajajo naslove obrtnega pomočnika in obrtnega mojstra le onim kandidatom, ki vestransko obvladajo snov svoje stroke strokovno in teoretično.

Zbornice naj budno zasledujejo razvoj vseh panog obrti, zlasti pa naj skrbno proučujejo vzkope upadajočih nekaterih vrst obrtnih obratov in naj tudi ukrepajo, da se taki škodljivi pojavi preprečijo. Obrtne zbornice naj skrbje, da se poveča število državnih obrtnih mojstrov, zlasti iz vrst delovnih obrtnikov tistih strok, katerim je možnost razvoja zagotovljena. Urediti je treba vprašanje delovnega staža državnih obrtnih mojstrov, ki so bili že v privatni službi ter urediti odnosno zagotoviti njihovo pokojninsko zavarovanje. Prav tako je treba urediti vprašanje pokojninskega zavarovanja tistih obrtnikov, ki so prišli iz privatnega sektorja v socialistične obrate. Socialno zavarovanje privatnih obrtnikov je treba posebej rešiti ter dokončno formulirati poročila o priznanju let vsem, ki pristopijo v socialistični sektor kot državni obrtni mojstri.

Zbornice naj skrbno zasledujejo ekonomski vpliv akumulacije, bančnega poslovanja ter administrativnih ukrepov na razvoj obrtništvva in naj dajejo organom državne uprave predloge za cim uspešnejše reševanje obrtniških vprašanj. Pri odmeri dohodnine je treba diferencirati obrtnike, ki so polno zaposleni, od tistih, ki se delno ukvarjajo z obrtjo, delno pa z obdelovanjem malih posestev ter je treba vskladiti njihove dohodke. Upoštevati je treba specifične pogoje, ki narekujejo potrebo in obstoj manjših obrtnikov, ki so ob enem manjši posestniki. Poslovne knjige v obrtništvu je treba urediti tako, da vodenje knjig ne bo zahtevalo

energetsko izkoriščanje planinskih rek, za zavarovanje nekaterih važnih prometnih žil in z obširnimi melioracijskimi deli, s katerimi bomo pridobili zlasti v Makedoniji in Crni gori nove obdelovalne površine.

Minuli teden se je končalo v Ljubljani prvo posvetovanje naših strokovnjakov za urejanje hudournikov. Prišli so iz vseh republik. Pobuda za tako strokovno posvetovanje je izšla spontano iz njihovih vrst, ker se tudi tej stroki postavljajo po osvojitvi nove velike naloge, ki so v zvezi s hitrim razvojem našega celotnega gospodarstva. Potreba po ureditvi hudourniških področij je stopila v ospredje zanimanja zlasti v zvezi z našimi napori za hidro-

Posvetovanje strokovnjakov za urejanje hudournikov

Minuli teden se je končalo v Ljubljani prvo posvetovanje naših strokovnjakov za urejanje hudournikov. Prišli so iz vseh republik. Pobuda za tako strokovno posvetovanje je izšla spontano iz njihovih vrst, ker se tudi tej stroki postavljajo po osvojitvi nove velike naloge, ki so v zvezi s hitrim razvojem našega celotnega gospodarstva. Potreba po ureditvi hudourniških področij je stopila v ospredje zanimanja zlasti v zvezi z našimi napori za hidro-

Posvetovanje strokovnjakov za urejanje hudournikov

Pojem poštenosti pri trgovskih nameščencih v slovenjegraškem okraju

Okrajna trgovska inšpekcija iz Slovenj Gradca je odkrila letos precej pomebnih krivkhalov v vrednosti 2.200.000 din. Če primerjamo primanjkljaje, ki so nastali zadnja leta, bomo ugotovili, da so dosegli letos najvišjo vsoto. Tako je bilo ugotovljeno leta 1952, leta 1.900.000 din. Če primerjamo primanjkljaje, ki so nastali zadnja leta, bomo ugotovili, da so dosegli letos najvišjo vsoto. Tako je bilo ugotovljeno leta 1952, leta 1.900.000 din. Če primerjamo primanjkljaje, ki so nastali zadnja leta, bomo ugotovili, da so dosegli letos najvišjo vsoto. Tako je bilo ugotovljeno leta 1952, leta 1.900.000 din.

Okrajna trgovska inšpekcija iz Slovenj Gradca je odkrila letos precej pomebnih krivkhalov v vrednosti 2.200.000 din. Če primerjamo primanjkljaje, ki so nastali zadnja leta, bomo ugotovili, da so dosegli letos najvišjo vsoto. Tako je bilo ugotovljeno leta 1952, leta 1.900.000 din. Če primerjamo primanjkljaje, ki so nastali zadnja leta, bomo ugotovili, da so dosegli letos najvišjo vsoto. Tako je bilo ugotovljeno leta 1952, leta 1.900.000 din.

Okrajni ljudski odbor Kranj-okolica je sprejel odločbo o obvezni tuberkulinizaciji goveje živine

Tarnanje o visokih davkih ni utemeljeno: samo za krompir bodo prešli kmetje enkrat več kakor znaša celotni predpis davka in še več.

Za V. redno zasedanje okrajnega ljudskega odbora Kranj-okolica v prejšnjem tednu sta bila pomembni predvsem dve stvari: sprejetje odločbe o obvezni tuberkulinizaciji (razpnoznavnem cepljenju) goveje živine in razprava o razpisu četrte akontacije na davke.

ja je namreč v tem okraju že v teku, tako da pomeni sprejetje odločbe le uzakonitev dejanskega stanja. Govejo tuberkulozo bodo odpravili postopoma s tem, da bodo morali vsi kmetje prodati živino, za katero ugotovijo veterinarji s cepljenjem, da je bolna, klavnicam v Kranju, Naklem ali Skofji Loki in jo nadomestiti z novo, zdravo živino. Pri tem jim bo pomagal okraj med drugim s tem, da bo prispeval kmetom za nabavo zdrave živine v znesku do 13% od cene, ki jo prejmejo na klavnici za prodano solno živino.

drugi 24%, v tretji 18%, v četrty 12% in v peti do 7%. Te številke pobijajo precej razširjeno tarnanje kmetov, da je davke previsok in da ga ne zmorejo. Mar je res potrebno, da jim ponavljamo, koliko denarja so prejeli za svoje pridelke samo v septembru in v prvih desetih dneh oktobra? Po podatkih Narodne banke so namreč dobili v tem času za prodane pridelke 256 milijonov dinarjev, kar je za dobrih 109 milijonov denarjev več, kakor znaša davčni predpis za vse leto. V še drugični luči se nam pokažejo ti visoke davke, če vemo, da bo ostalo kmetom po kritju vseh lastnih potreb samo krompirja za prodajo za okrog 300 milijonov dinarjev. Kje pa so jajca, živina, mleko, sadje in še marsikaj, kar gre zelo dobro v denar! Po vsem tem ne bi mogli biti nobenih težav pri plačilu davkov: če pa vendarle so, tedaj gre to na račun dejstva, da so nekateri občinski ljudski odbori skupni znesek davka naplačno razdelili med posamezne kmete. Ponekod so se jim menda smilili veliki kmetje in tako so šli po blažiji poti ter obremenili z davki prekomerno majhne kmete, če več ljudi pač laže plača. Dobro je, da morajo vse občine nabiti pregled davčne obremenitve vseh kmetov na javnih prostorih, tako da davčni predpis ni skrivnost in se lahko vsakdo prepriča, kako je z njegovim davkom v primeri z davčnim predpisom njegovih sosedov in sosaščanov. Ugotoviti je treba še to, da okrajni ljudski odbor ni slepo vztrajal pri znesku, ki ga je na osnovi temeljitih izračunavanj prvotno določil za posamezne občinske ljudske odbore. Tovariši z okraja so pridno obiskovali občine in pomagali pri tem nelahkem delu ne samo z besedami, temveč tudi z dejanji. Kjer je ta ali oni občinski odbor res dolžan, da predpisa ne zmore, so dokazali tudi upoštevati. Tako so na primer znižali Naklemu skupni znesek četrte akontacije za pol milijona, toda za Zabnico, kjer je bil hektarski pridelek krompirja izreden (250 do 300 stotov), prevladuje mnenje, da bi lahko plačala več, kakor je bilo zanj prvotno določeno.

Proti koncu zasedanja so sprejeli odborniki več odločb v zvezi z bližnjimi volitvami v okrajni ljudski odbor in okrajni zbor proizvajalcev ter v zvezi z občinskimi volitvami in nekaj drugih odločb, ki so se nanašale na prevzem nekaterih cest iz uprave podjetja »Slovenija-cestee«. Imenovali so tudi komisijo za volilne imenike.

V Kniinu gradijo novo tovarno vijakov

V Kniinu so začeli graditi veliko tovarno vijakov, edino te vrste v naši državi. Podjetje »Konstruktor« iz Splita je že zgradilo temelje velike dvorane, ki bo obsegala nad 3200 kv. m. Ta dvorana bo že letos pod streho. Ostale objekte tovarne, upravno poslopje itd., bodo začeli graditi prihodnje pomlad. Stroji bodo nabavljani v inozemstvu, montirati jih bodo začeli v začetku prihodnjega leta. Do tovarne je napeljan industrijski tir s proge Zagreb-Split, s čimer bodo dosegli veliki prihranek pri prevoznih stroških in pospešili graditev te tovarne. Nova tovarna, ki bo lahko krila vse potrebe v naši državi, bo začela obratovati že prihodnje leto.

Kar se tiče kapitalnih gradenj, so torej graditelji še precej v začetkih in jih najvažnejše naloge še čakajo. Po planu morajo letos opraviti gradbenih del za nekaj več kakor 300 milijonov dinarjev. Doslej so jih opravili za 170 milijonov in upajo, da jih zima ne bo preveč ovirala tako, da bodo lahko do konca leta napravili še mnogo gradbenih del. Septembra in oktobra jih je precej opravilo pomanjkanje cimenta. Prav tako jih pri hitrejšem napredovanju ovira pomanjkanje mehancizacije. Podjetje »Pionir« je sicer naročilo v inozemstvu precej nove gradbene mehancizacije, ni pa še jasno, kako bo z devizami. »Ce bomo dobili te nove stroje, potem pa bomo mnogo laže in hitreje gradili, pravijo delavci. Pomanjkanje lastnih strojev pa jih jezi tudi z drugega stališča. Zgoraj smo na primer omenili, da uporabljajo v gramoznici buldožer. Ta ni njihov, temveč so si ga sposodili, zato jih stane buldožer vsak dan 4250 din brez goriva in oseb, ki so na njem zaposlene.

Z delovno silo letos nimajo težav. Težake delovne sile je dovolj na razpolago, nekaj teje je s tesarji in zidarji. Med delavci je največ domačinov, predvsem majhnih kmetov s Krškega polja in Zasavja, tja gor do Zidanega mosta. Ti kmetje so z največjim veseljem pozdravili možnost zaslužka in disciplinirano prihajajo na delo. Med ostalimi delavci je največ Hrvatov iz Hrvaške Zagorja, nekaj pa je tudi Medjimurcev in naših Prekmurcev.

Ključni objekti Hrvatske po predlogu novega družbenega plana

V zvezi s sklepi medavnega sestanka zveznega Gospodarskega sveta, na katerem so bile določene nekatere spremembe v načrtu družbenega plana LR Hrvatske za prihodnje leto, so v Gospodarskem svetu LR Hrvatske te dni začeli s predelavo načrta družbenega plana te republike, ki se nanaša na investicijske graditve. V ospredju kapitalne graditve LR Hrvatske bo v prihodnjem letu elektrifikacija, ker je Hrvatska v svojem elektrogospodarstvu še pasivna. Zato bo prihodnje leto težišče gradbenih del v dovršitvi hidroelektrarne Vinodol in termoelektrarne Konjščina. V večjem obsegu se bodo nadaljevala dela za zgraditev hidroelektrarne Peruča in Cetini, ki predstavlja prvi objekt močnega sistema hidroelektrarn na področju Cetine.

Druga važna naloga bo v prihodnjem letu izgraditev podjetij strojegradnje. Največja podjetja hrvatske strojne industrije, predvsem podjetje »Djuro Djaković« v Slavonskem Brodu, bodo morala organizirati proizvodnjo tako, da bodo v doglednem času sposobna izdelati največji del opreme za nove tovarne in oskrbovati z opremo industrijska podjetja v vsej državi. Pospešeno se bo nadaljevala tudi zgraditev železarskega kombinata v Sisku ter elektrizacije in valjarne aluminija v Ražinah pri Sibeniku.

Načrt posveča tudi veliko pozornost gradnji sodobnih cestniš, predvsem dovršitvi ceste Zagreb-Reka. Polovica sredstev za investicije v kmetijstvu pa bo namenjena obnovi vinogradov, predvsem v primorskem pasu in Dalmaciji. Računajo, da bodo v prihodnjem letu obnovili 6000 ha vinogradov, in sicer tako, da bo mogoče uporabljati pri obdelavi sodobne kmetijske stroje za vinarstvo, predvsem traktorje.

Niška tovarna centrifugalnih črpalk »Jastrebec« je naročila pri podjetju »Aleksander Ranković« na Reki 100 Diesel motorjev za opremo črpalk, ki jih izdeluje. Te črpalke bodo imele zmogljivost 1500 litrov vode na minuto. Uporabne bodo med drugim pri melioracijskih delih. Z njimi pa bo mogoče črpati tudi blato, zaradi tega jih nameravajo uporabljati za gonjenje slabših zemljišč. Tovarna »Aleksander Ranković« na Reki izdeluje sedaj Diesel motorje 7-9 konjskih moči. Razen tega izdeluje tudi motorje 420 konjskih moči za opremo lažij. Prihodnje leto bodo začeli izdelovati še motorje 28 konjskih moči za pogon težkih strojev za drobljenje gramoza, za pogon mlinov in drugih naprav.

Regulacija hudourniške struge

energetsko izkoriščanje planinskih rek, za zavarovanje nekaterih važnih prometnih žil in z obširnimi melioracijskimi deli, s katerimi bomo pridobili zlasti v Makedoniji in Crni gori nove obdelovalne površine.

no željo v Sloveniji, ker ima naš sicer maloštevilni strokovni kader že dobre izkušnje in ker imajo dela te vrste pri nas že 50 letno tradicijo. Zato je bilo posvetovanje združeno z večednevnim terenskim ogledom pod vodstvom naših strokovnjakov. Ta ogled je zajel naša stara rečja dela v skoraj že umirjenih hudourniških področjih Polhovgrajskih Dolomitov in hudournikov v zgornji savski dolini, kjer so že nekaj let v teku obsežna dela za znižanje proizvodnosti Save v zvezi z zavarovanjem akumulacijskega jezera HC Moste. Ogledali so si tudi terene v Trenti in soški dolini. Tu je urejanje hudourniških področij sele v svojem začetku, kajti Italijani so te naše kraje, dokler so bili pod njihovo oblastjo, v tem oziru samo izkoristili, predvsem podjetje »Djuro Djaković« v Slavonskem Brodu, bodo morala organizirati proizvodnjo tako, da bodo v doglednem času sposobna izdelati največji del opreme za nove tovarne in oskrbovati z opremo industrijska podjetja v vsej državi. Pospešeno se bo nadaljevala tudi zgraditev železarskega kombinata v Sisku ter elektrizacije in valjarne aluminija v Ražinah pri Sibeniku.

Organizirajte takoj nabiranje žetoda!

Žužni kralj, ki so občutno trpeli zaradi suše, se zelo zanimajo za pridelek našega žetoda. Za krmljenje prašičev ga potrebujejo najmanj 10 vagonov. Ker je pri nas letos obrodil veliko žetoda, lahko dobro organizirano nabiranje kmalu zbere to količino. Cenijo, da ga je v naših gozdovih na razpolago več kakor 100 vagonov, posebno v krškem, murškoobmočnem in ljutomerskem in ptujškem okraju.

Organizacija odkupa žetoda je po vsej Sloveniji prevzelo državno gozdno gospodarsko podjetje »Silvaproduct«, Ljubljana, Paranova ulica št. 37, tel. 42-77. Odkupovalce pa bodo neposredno kmetijske zadruge. Ker bo podjetje »Silvaproduct« plačalo kmetijskim združenjem žetod po 7,5 din za kilogram frankskega vagona, ga bodo lahko dobro plačale nabiralcem tudi zadruge.

Hrastov žetod, ki ga podjetje »Silvaproduct« odkupuje, mora biti zdrav, naravno suh, skratka primeren za takojšnjo krmljenje. Boljkor je bil nabran v dežju, je treba posušiti in nato začasno vskladiti ali naloziti na vagonce. Podjetje »Silvaproduct« bo plačalo združenjem rimfuzo nalozene hrastov žetod po ceni 7,5 din za kilogram frankskega vagona, ki dalna postaja. Kolikor uporabi zdruška za zavarovanje vagonovskih vrat deske, bo to plačalo podjetje »Silvaproduct«, prav tako, kolikor prevzame od nakladalca do razkladalne postaje.

Vse kmetijske zadruge, na katerih področju so hrastovi gozdovi, naj organizirajo takoj nabiranje in dajo nabrane količine takoj na razpolago podjetju »Silvaproduct«. Prav tako naj pomagajo pri nabiranju državnega kmetijskega posestva, ekonomije gozdnih gospodarstev in druga podobna kmetijska gospodarstva. K uspehu lahko veliko pripomore tudi mladina osnovnih šol, in kolikor bi tako nabiranje organizirale posamezne šole, bi lahko z zaslužkom kupile marsikaj koristnega in svojih otrok, da napolnijo en vagon.

Pojasnilo

V četrtek, 16. oktobra t. l., je bilo v našem listu pod naslovom »Delo sindikatov je danes še prav posebno važno« navedeno, da tovarna verig v Lesah nima niti ene vajejca. Diskutant, ki je na posvetovanju sindikalnega akta v Sloveniji o tem govoril, se je pri tem nanašal na podatke iz poročila oddelka za ljudsko zdravstvo in socialno politiko okrajnega LO Radovljica od 30. avgusta t. l. Takrat tovarna verig v Lesah ni imela vajejcev, kar je razvidno iz poročila, vendar je to podjetje sprejelo v septembru 8 vajejcev, o čemer pa diskutant ni bil obveščen.

Ko bo izšla uredba o obveznem vključevanju vajejcev tudi v industriji, kot je bilo to že storjeno za obrt, potem se bo verjetno pokazalo, da bo morala tovarna verig sprejeti še precej več vajejcev. Če bi ista uredba, kot je bila izdana za obrtništvu, veljala tudi za industrijska podjetja, potem bi morala tovarna verig sprejeti na 120 kvalificiranih delovnih moči najmanj 48 vajejcev in od tega števila eno tretjino že letos.

Delavnost inštituta za nafto v Zagrebu. V inštitutu za nafto v Zagrebu, ki ima svoj konstrukcijski oddelek in delavnice za izdelavo raznih naprav za opremo lastnega laboratorija in za naftna polja, so izdelali posebno napravo, s pomočjo katere lahko določajo odstotek vlage in nafte v vrtnah. Preiskava je, kot so kamentali ali glinaste sestave, omogoča določitev snovi in materialov, ki jih vsebuje vrtna in globljih slojih.

Delavnost inštituta za nafto v Zagrebu. V inštitutu za nafto v Zagrebu, ki ima svoj konstrukcijski oddelek in delavnice za izdelavo raznih naprav za opremo lastnega laboratorija in za naftna polja, so izdelali posebno napravo, s pomočjo katere lahko določajo odstotek vlage in nafte v vrtnah. Preiskava je, kot so kamentali ali glinaste sestave, omogoča določitev snovi in materialov, ki jih vsebuje vrtna in globljih slojih.

Ljudski odborniki so dolžni, da na zboru volivcev poročajo o svojem delu

V petek, dne 17. t. m. je bil v Zgornji Siški dobro obiskan zbor volivcev, na katerem je ljudski odbornik na teren »Litostroj« poročal najprej, kako so ljudski odborniki reševali vprašanja, ki so bila iznešena na zadnjem zboru volivcev. Vsa vprašanja, ki so jih iznesli ljudje na zadnjem zboru volivcev, so ljudski odborniki Zg. Siške prenesli na mestno skupščino, oziroma na posamezne svete. Večina izmed njih, razen tistih, ki so skupna za vsa država, kakor n. pr. vprašanje vzdrževanja starih hiš, so bila tudi ugodno rešena. Tako n. pr. cesta »Pod hribom« za kolesarje je ne bo več enosmerna, kontrola nad kršitvami prepovedi vožnje za motorna vozila po Solski ulici pa bo poostrejena. Dvorano pri »Martincu« je mestna stanovanjska komisija dodelila delavskemu prosvetnemu društvu »Svoboda«, rešeno pa je tudi vprašanje stanovanja za družino narodega heroja Marušiča itd.

Kritiziral postopek MLO, ki kljub številnim uргencam še ni preskrbel potrebne materiale in orodja za zasutje dveh velikih in zdravju nevarnih jam pred mestnimi stanovanjskimi bloki. Nadajše je kritiziral delo obeh opekarn v Zg. Siški, ki kopljeta slivico tik ob vhodu v narodni park in s tem kazita hca mesta ter ogrožata za samo večno pot. Iznešena je bila tudi potreba, naj MLO čim prej poskrbi za potrebne načrte in do- loči prostor, da bodo lahko ma- la podjetja začela graditi stano- vanja, kakor tudi še vrsta dru- gih vprašanj. O vsem tem so bili ob koncu sprejeti ustrezni sklepi kot smernice za bodoče delo ljudskih odbornikov Zg. Siške.

Pozabljena izletna točka Šmarjetna gora

Tudi v jesenskih dneh si Slo- vek začel vsaj malo planinskega zraka. Na Šmarjetni gori nad Kran- jem se ti zdi, da si res redki planin. O razgledu s Šmarjetne gore je zapisal Badiša v svojem »Vodniku po Sloveniji«, da nima primerjave. Pa ne samo on. Tudi mnogo izletnikov je občudovalo naravne lepote tega majhnega vrha.

Priduži bi se obiskovalcem, ki prajo, da bi prihajalo na Šmar- jetno goro še mnogo več ljudi, če bi vedeli, da je do nje samo 35 minut po železni poti od želez- niške postaje v Kranju. Niso redki obiskovalci, ki se vračajo že v jutranjih urah nazaj v dolino, ali pa gredo v poznih popoldan- skih urah še proti vrhu.

Večja aktivnost članov Partije v množičnih organizacijah boljše ideološko delo

Osnovne naloge partijskih organi- zacij v Celju

V nedeljo 5. oktobra je bila v veliki dvorani Narodnega do- ma v Celju redna partijska kon- ferenca mesta Celje, ki bo spriče- plodna in živahne razprave po poročilu sekretarja mestne- ga komiteja KPS tov. Olge Vra- bičeve nedvomno pozitivno vpliva- la na bodoče delo osnovnih partijskih organizacij v Celju.

V minulem letu so osnovne partijske organizacije v Celju dosegle — neke bolj, drugod manj — vidne uspehe na vseh področjih svojega dela. Velik napredek je dosegel v strnjavu delovnih množic okrog Partije. Politične akcije (demon- stracije glede tržanskega vprašanja, pohod partizanskih patrolj, proslava 500 letnice Celja itd) dokazujejo, da ogromna večina Celjanov močno podpira politi- ko našega partijskega in držav- nega vodstva. Tudi v kulturnem življenju je viden povečan inter- es delavskega razreda, kar se odraža v uspešnem začetenem delu »Svobode«. Naraslo je za- nimanje za delo organov ljud- ske oblasti. Lepi uspehi so bili doseženi tudi na gospodarskem polju itd.

Kljub vsem tem in drugim uspehom pa so se pri delu po- kazale slabosti. Ena največjih slabosti v delu osnovnih partijskih organizacij in v delu ostalih množičnih organizacij v Celju je nedvomno slabo razvito in nekvilitetno politično delo. Predvsem je bilo premalo dela v tolmačenju naše zunanje poli- tike. Prav tako so partijske or- ganizacije premalo storile v razkrinkavanju informirbojske kampanje. Tudi v tolmačenju notranjopolitičnega problema so prišle do izraza številne slabosti. Zlasti je značilno, da je borba proti klerikalizmu v ve- liki večini le deklarativna. Vr- sti naših komunistov se ni po- polnoma jasna razlika med prav- vsmim čustvom ter so- vraznim političnim klerikaliz- mom.

bile kritizirane slabe metode pouka in izpraševanja zlasti na šoli učencev v gospodarstvu. Delo osnovnih partijskih orga- nizacij je šepalo tudi na šolah, saj se sicer ne bi moglo zgoditi, da se je na nekaterih celjskih srednjih šolah zasidrala kleri- kalna miselnost, ki so jo v ne- katerih primerih podpirali celo profesorji. Ob koncu razprave je govoril tudi član Politbiroja CK KPJ Franc Leskošek-Luka, ki je zlasti opozoril, da bo tre- ba delo osnovnih partijskih orga- nizacij izboljšati in na nuj- nost, da se ideološka vzgoja čla- nov Partije vzame kot najvaž- nejša naloga. Ob tej priložnosti je gov. Leskošek predložil, kako so se člani Partije v dobi stare Jugoslavije zavedali, da so le študij, predanost in disciplina njihovo najmočnejše orožje. Od- prti partijski sestanki so se po- kazali kot hvaležna in koristna oblika dela osnovnih partijskih organizacij in vse kaže, da se bo ta oblika pojasnjevanja dela Partije v Celju čedalje bolj uveljavila.

Delegati redne mestne partij- ske konference so izvolili tudi nov 21 članski mestni komitej, tridlansko revizijsko komisijo ter štiri delegate za VI. kongres KPJ. Med temi so član Pol- itbiroja CK KPJ Franc Lesko- šek-Luka, sekretar mestnega ko- mitaja KPS za Celje Olga Vra- bičeva, organizacijski sekretar MK KPS Alojz Trpin in tovariš Stane Kokalj.

S konference so poslali resolu- cijo Centralnemu komiteju KPJ in CK KP Slovenije.

PISMA VREDNIŠTVU

KAKO JE S POSTAJA- LIŠCEM NA VIČU

Nedavno pozivi železniške di- rekcije raznim podjetjem in usta- novam za sodelovanje pri sestavl- janju novega voznega reda, so na Viču znova sprožili živahno razpravo, ali bo železniška di- rekcija le zgradila postajališče na Viču. O tej zadevi se je že mnogo pisalo in razpravljalo na raznih množičnih sestankih, večkrat pa je bilo tudi slišati, da je zadeva ugodno rešena, vendar do rešitve noče in noče priti.

čas, sem končno samo vrgel stran, zraven pa nasedel — trgov- skim mahinacijam ali čemu?

Drago Horvat
Cigaletova 5

TAKO GOSTINSKO PODJETJE NI V PONOS TURIZMU

Pred nekaj dnevi smo brali, da je svetovnoznano Postojnsko jama obiskalo že več kot en milijon ljudi. To dejstvo nalaga dolžnost, da lepote te jame skrbno čuvamo, ker je redka posebnost v naši državi. Zato je tem manj razumljivo stanje, ki ga opazi turist v jamski restavraciji, ki je tik ob vhodu v jama.

Navedel bom samo en primer, ki kaže, da se uslužbenci te res- tavracije ne zavedajo svojih dolžnosti do gostov. Pred kratkim je bilo v Postojni klub koncu turistične sezone mnogo gostov, med njimi tudi večja skupi- na avstrijskih turistov. Ob ta- kem navalu izletnikov bi človek mislil, da bo jamska restavracija popolnoma zasedena. Vendar sem ob vstopu v restavracijo začudno ugotovil, da sedi v njej le ne- kaj domačin in tujih gostov, ki pa so iz restavracije prav kmalu odšli zaradi tega, ker so morali čakati več kot pol ure na pos- trežbo. Ko sem šel kasneje v Po- stojno v hotel »Javornik«, sem tam našel v prijetnem razpolo- ženju vse tiste ljudi, ki so obiskali jama in ki so šli rajši na okrep- čilo v 2 km oddaljeno restavracijo v Postojno, kot pa v jamsko restavracijo. Pozanimal sem se, kje so vzroki, da je v jamski restavraciji tako slaba postrežba. Ugotovil sem, da sta pred krat- kim v Postojni tekmovali dve gos- tinski podjetji, in sicer jamska restavracija ter novoovrtojeni ho- tel »Javornik«. Kasneje pa sta se obe podjetji združili, kar je bilo vzrok, da je šerb za goste v jamski restavraciji popustila. Ta združitve je pa tudi znatno oma- lala razvoj tamkajšnjega gostin- stva.

Za gospodarski razvoj vsega postojnskega okoliša je važno predvsem samostojno gospodarsko poslovanje gostinskih podjetij. Če bosta omenjeni gostinski podjetji v Postojni spet samostojno gos- podarila, se bo prav gotovo izbolj- šala tudi odnos gostinskih usluž- bencev jamske restavracije do gos- tov, ki bodo prav gotovo spet radi zahajali v nekdanjo tako pri- ljubljeno in popularno restavracijo. Tamkajšnji gostinci se morajo naučiti solidnejšega poslova- nja in ne smejo pozabiti, da gosti- je radi obiskujejo le tisto gostin- sko podjetje, ki jim nudi prijeto razvedrilo. Tega pa trenutno jamska restavracija v Postojni nima.

Marjan Čamernek

KAKO JE PRAVZA- PRAV S SUKANCEM?

Kdor potrebuje mnogo sukanc- a, se močno čudi različnim ce- nam in slabim kakovostim. Sukanec, črni ali beli, na velikem lesenem navitku stane 190 do 200 din za 1000 m, pa za tako slab, da je z njim težko živati posebno s št. 40. Ze po nekaj metrib se z na- vitič odvija več metrov neke črne mešanice, ki je sploh ne- uporabna. To je seveda krivda izdelave. Imena te tovarne pa ne vemo, ker je na navitku zabele- ženo samo »št. 40-1000 m.«, dru- gega znaka ni.

S sukancem, ki je na majhnih papirnatih navitkih po 200 m, je pa takole: Beli sukaneč te vrste stane 45 do 48 din, črni pa 45 — 47 din. V Krškem ga prodajojo enkrat po 45 din, drugič pa kar po 56 din. V Senovem je zadnja cena sukancu 75 din. Tako stane 1000 m sukancu v Krškem 225 do 280 din, v Senovem pa 375 din. Ali ni to le nekoliko čudno?

Vlasta Blagonč

BLAGO IN BARVA

»Slovenija športe« ima lepo iz- ložbo, katero krasijo med drugim raznovrstnim blagom tudi lepe zelene trenirke. Celo tako lepe so videti, da sem si jih brez pomisle- ka takoj kupil. Preživljam se si- cter samo z mesečno stipendijo, to- da priložnost je stvar, ki ne čaka. Kdo ve, mogoče bo trenirke zmanj- kalo, a videti so tako elegantne in trpežne.

Zadnje čase smo čitali v dnevnem časopisu že nekaj člankov o pripravah na popis prebivalstva v marcu prihodnjega leta. Kakor je vsakomur razumljivo, da je popis prebivalstva na splošno življenjska potreba vsake, koli- čkaj civilizirane države, tako se mi vsiljuje ob nameravnem popi- su v prihodnjem marcu vendar neka misel, ki jo naj povem in utemeljim v naslednjih vrsticah:

140 milijardna škoda, ki jo je utrpela letos naša država v kme- tinstvu zaradi suše, je pač že nam vsem dovolj znana. V zvezi s to škodo smo že dlje časa priče raz- nim ukrepom, katerih namen je, dvigniti v podjetjih in tudi med

Pojasnilo

Z ozirom na članek v Sloven- skem poročevalcu z dne 15. oktobra pod naslovom »Vpraša- nje Mestnemu vodovodu v Ljubljani« sporoča Uprava Mestnega vodovoda sledeče: Znano je, da je bil obrat vo- dovoda tekom leta večkrat pre- kinjen zaradi prekinitev dovo- da električne energije. Glede na lažjo dobavo električne energije, ki jo bo odšel dalje dobavljala le hidrocentrala »Brod« pod Smarno gor. se je v nedeljo dne 12. t. m. izvršila prevezava. Izbral smo čas, ki je najugodnejši za ta dela, t. j. nedelja jutraj, ko je konzum najmanjši in ko počiva večina obratov.

Ker je bilo v nedeljo dovolj vode akumulirane v rezervor- arju, Ljubljana ne bi prav nič občutila pomanjkanja vode, če bi se obrat vodarne zaradi pre- je navedenih del prekinil za 2 uri. Pri prevezavi električnih naprav so nastale nepredvidene tehnične težkoče, da so se dela zavlekla čez dopustni čas, med tem časom se je rezervor arji- praznil, ter je nastalo neljubo pomanjkanje vode v mestu.

Uprava Mestnega vodovoda v Ljubljani

Zaradi tehničnih ovir objav- ljamo pojasnilo šele danes — uredništvo.

Pred avstrijsko-češkimi trgo- vinskimi razgovori. Konec okto- bra se bodo začeli trgovinski razgovori med Avstrijo in Če- ško. V glavnem bodo razpravl- jali o čeških dobavah premogla in o avstrijskih dobavah jekla. Doberšen del razgovorov bo po- svečeno tudi izpolnjevanju dogo- vora. Medtem ko je Avstrija izpolnila vse svoje obveznosti, Češkoslovska ni dobavila pre- je dogovorjenih količin pre- moga, tako da ima Avstrija se- daj dovoljen za uvoz, je ar- dolarjev. Avstrija se je v zad- njem času omejila na uvoz pre- moga iz drugih krajev; največ ga uvaža iz Porurja.

Naša oceanska motorna ladja

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

»SLOV. POROČEVALEC«
MESEČNA NAROČNINA
140 DIN

Dr. T. Tomišek - Dr. S. Pakiž:

Načrt zakonika o civilnem sodnem postopku

Pred dobrim letom je Svet za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti vlade FLRJ formiral posebno komisijo pravnih strokovnjakov pri Ministrstvu za pravosodje LR Hrvatske z nalogo, da izdela načrt zakonika o civilnem sodnem postopku. Izgotovljeni načrt je bil nedavno razpisan v diskusijo in v pripombe vsem sodiščem, tožilstvom in drugim pravnim ustanovam v vsaj devetih državah. Posebno je treba preprečiti vsako namerno zavlačevanje postopka, ker mora biti postopek hiter in izveden s čim manjšimi stroški za udeležence.

Dosledno varstvo pravic državljanov v civilnih zadevah se odraža v predpisu načrta, da imajo stranke in drugi udeleženci pravico do pritožbe na višje sodišče proti vsaki odločbi, ki jih izdajo okrajna ali okrožna sodišča na prvi stopnji. Izjema je le v tistih primerih, kjer zakon pritožbo izrecno izključuje.

Sestav sodišča
Temeljno načelo našega ljudskega sodstva, da sodijo sodišča po pravilu kolektivno, je pre-

Redek jubilej

Pred dnevi je obhajal upokojeni šolski upravitelj Jožef Klemenčič iz Galicije pri Celju 90 letnico svojega rojstva. Po starosti je drugi najstarejši slovenski učitelj in med najstarejšimi v Jugoslaviji.

1. NAZOPREDITEV SNOVI PO RAZPOREJTEV SNOVI P. NAČRTU ZAKONIKA

Načrt zajema v enem zakoniku vsa tri področja civilnega sodnega postopanja, ki so bila poprej urejena v vsako zase v posebnem zakoniku: zakon o civilno-pravnem postopku, zakon o nespornem postopku in zakon o izvršilnem postopku. Zato je v načrtu snov razdeljena na štiri dele, od katerih obravnava I. del skupne določbe za vse tri vrste postopanja, II. del pravnih postopkov, III. del nepravnih postopkov in IV. del izvršilni postopek.

2. NEKATERE ZNACILNOSTI SKUPNIH DOLOČB (I. del)

Poleg splošnih načel, ki jih poznajo napredne zakonodaje, kakor javnost, usnost, neposrednost, kontradiktornost in načelo svobodne ocene dokazov, je značilna za demokratičnost, ki jo poudarja načrt zakonika, določba, da mora središče, preden izda svojo odločbo, praviloma zaslišati vse stranke in udeležence ter jim dati možnost, da se izjavijo o vseh pomembnih okoliščinah in o trditvah nasprotnika. Sodišče mora še posebej skrbeti, da ne to nihče oškodovan v svojih pravicah, če je prava nevestič ali če se sicer ne spozna v stvar.

Postopek se sicer uvede po pravilu le na predlog strank in drugih zainteresiranih oseb ter razpravlja sodišče v okviru njihovih trditvev in zahtevkov, vendar je dolžnost sodišča, da ugotovi vse okoliščine, ki so važne, da se ugotovi resnica (načelo materialne resnice).

Sem spada tudi določba, da mora sodišče v primeru, da je stranka vloga nerazumljiva ali nepopolna, stranko podučiti in ji pomagati, da svojo vlogo popravi. Le če stranka kljub temu vloge ne popravi, jo sodišče zavrne.

Značilna je nadalje določba, ki nalaga sodišču dolžnost, da mora preprečiti kakršnokoli zlo-

važnejše v zakonu izrecno navedene zadeve kakor n. pr. za spore o obstoju, neveljavnosti ali razvezi zakonske zveze, za spore o zakonitem vzdrževanju zakoncev itd.

Za nesporne in izvršilne zadeve so po pravilu pristojna okrajna sodišča.

Glede krajevne pristojnosti vsebuje načrt kot splošno pravilo, da je pristojno tisto sodišče, na čigar območju ima tožene svoje prebivališče, t. j. po kraju, kjer se je tožene naselil z namenom, da tam stalno prebiva.

3. POSEBNE ZNACILNOSTI PRAVNIH POSTOPKA (II. del)

Predvsem je treba kot posebno odliko načrta poudariti to, da napoveduje stroge procesualne predpise samo v toliko, v kolikor je nujno potrebno za reden in hiter postopek. Vse toge formalizme, ki so značilni za buržuazne postopke, načrt opušča in odklanja.

Tudi uvaja načrt nekatere značilne novote nasproti dosedanjim povojni praksi, od katerih so najpomembnejši institut krim. prvega naroka, zamudna sodba in izredna pritožba.

Razpisujemo anketo

za naslov novega časopisa, ki bo začel v kratkem tedensko izhajati za mesto Ljubljana in okolice.

Novi list bo prinašal vesti in poročila ter obravnaval problematiko iz političnega, gospodarskega, društvenega in kulturno-prosvetnega življenja v Ljubljani in njeni okolici. Časopis bo poskušal izpolniti v zvezi s tem, da glavno mesto naše republike in Ljubljana-okolica nima časopisa, ki bi podrobneje obravnaval problematiko tega področja.

Dosedajni predlogi za naslov časopisa so: Ljudske novice, Ljudski list, vendar prosimo vse, ki so zainteresirani za list, da pošljejo zadevne predloge do sobote, 25. oktobra, na novo uredništvo, Resljeva 9, Ljubljana, telefon 25-92.

Pozivamo člane Fronte, sindikatov in ostalih družbenih organizacij ter društev, da se naročijo na list preko svojih organizacij ali direktno na upravo novega lista, Resljeva cesta 9, Ljubljana.

Cena časopisa za stalne naročnike 5 din izvod, mesečno 20 din. — Posamezna številka 7 din.

Enkrat mu je pa le spodletelo

Ze dalj časa in po lastni volji brezposeln Bogdan Jesenko, grafičar iz Ljubljane, je bil že trikrat kaznovan zaradi goljufij. Toda vse kazni ga niso izučile. Svojo obrt je nadaljeval in goljufija mu je postala poklic. Zrtve je čakal tam, kjer se zbira največ ljudi, v parku za palačo »Sivlje« pred železniško postajo. Ponujal je ljudem riž, kokosado, olje in sliedkor po močno znižanih cenah, kar je ljudi vabilo. Z Jesenkovo so sklenili kupčijo, mu dali denar vnaprej in ga potem čakali na dogovorjenem mestu, da jim prinese blago. Toda Jesenko so čakali zaman. Po vsaki kupčiji je bil v pobrisal v gostilno in zapil prigrizljani denar. Taki primeri so bili na dnevnem redu.

13. septembra je bil za Jesenko usoden. V parku za palačo »Sivlje« je s čuvajem parka sklenil kupčijo za riž, olje itd., kar je »pravkar pripeljal iz Kopra«. Čuvaj zadovoljen, da bo poceni prišel do teh stvari, je Jesenko izročil vnaprej 400 din. S tem denarjem je pa šel Jesenko kot navadno v gostilno. Istega dne pa je čuvaj po naključju srečal Jesenko na peronu železniške postaje, ko se je pravkar odpravil na Dolenjsko. Srečanje s čuvajem Jesenko ni zmedlo. Čuvaj je izročil svojo legitimacijo in se izgovarjal na rutne opravke, ter odpotoval na Dolenjsko. S tem pa je tudi bila zaključena kariera iznajdljivega goljufa.

Jesenko je na tak način prigrizljati velike vsote denarja in oškodoval številne ljudi. Upamo da bodo v primeri vendarle že izučili navdne in da ne bodo več nasadili brezvestnim goljufom.

V centralni odbor Počitniške zveze je bilo izvoljenih 29 članov. V kratkem bodo začeli sestavljati republiške, okrajne in mestne odbore ter družine v solah.

Gostovanje tržaškega gledališča v Ljubljani

1920 nudil streho tudi slovenski Taliji prav tam, toda nič ne označuje boja Slovenstva v Trstu bolj, kakor to nenehno nastopovanje Italijanov za javne nastope Slovencev in igralsko dokumentacijo slovenske govorne besede na tržaških tleh. Kakor živo pobarvana črta se vleče vrsta dogodkov v tržaškem slovenskem gledališkem udejstvovanju, ki izpričuje neprestano borbo Slovencev za svoj življenjski obstoj in delo slovenskega gledališča. Ves ta boj se prepleta z uspehi in neuspehi od leta 1902, ko je bilo v Trstu po ljubljanskem vzgledu ustanovljeno Dramatično društvo, od leta 1907, ko je bilo na Knafličevo pobudo ustanovljeno stalno slovensko gledališče pod početnim umetniškim vodstvom Antona Verovška in Avguste Danilove, od leta 1912, ko je bila po Poličevem prizadevanju ustanovljena slovenska opera tudi v Trstu, od leta 1918, ko je Milan Skrbina obnovil naše gledališče v Trstu, pa prav do leta 1920, ko je v fašističnih plamenih pogorel Narodni dom.

Ni čuda zatorej, da so tržaški Slovenci po letu 1945, ko je zamrl čas fašistične groze, najprej mislili na obnovo slovenskega gledališča kot bitnega dokaza svojega življenja in igralskoumetniških prizadevanj Slovencev ob Adriji. Toda navzlic uveljavljenim načelom zmagovalcev v drugi svetovni vojni spremlja tu po tej volji slovensko gledališko prizadevanje v Trstu skoraj natančno ista usoda: boj za gledališki prostor, boj za priznano dokumentacijo slovenske govorne besede, boj za priznanje Slovenstva.

Zbrani ansambel po drugi svetovni vojni se je voljno in postrvovalno lotil dela pri obnovi slovenskega gledališča in je v nešteti predstavah v Trstu in na njegovem ozemlju dokazal svoja stremjenja. Navzlic temu pa spremlja njegovo delo usodno nastopovanje, ki mu ne nudi dovoljnih možnosti nastopa in primerne strehe. Še danes mora Slovensko gledališče v Trstu gostovati v prostorih, ki komaj ustrezajo najnujnejšim zahtevam za zadostno uveljavitev igralskega izraza. Vsa prizadevanja vodstva gledališča, ki se vleče vs čas v zadnjih letih kakor nepretrgana veriga obtožb, prošelj in zahtev, do sedaj niso zrodila zadovoljujo-

ŠPORT

Priznanje ljubljanskim nogometašem

Kakor smo že poročali, je pred tedno gostovala v Linzu nogometna reprezentanca Ljubljane, ki je tekmo z reprezentanco Gornje Avstrije odločila v svojo korist 5:1 (4:1).

Ljubljano so zastopali: Benčič, Medved, Bergina, Osebec, Lesjak, Pelcon, Zivotič, Toplak, Hočevar, Hacler, Belcer.

Našim nogometašem je za njihovo lepo igranje dal priznanje avstrijski tisk, ki je obenem izrazil nezadovoljstvo zaradi slabih in mišne igre domačih reprezentantov. V naslednjem navajamo nekaj najpomembnejših izvirčev iz obširnih poročil tamošnjih listov.

»Neue Zeit« piše, pod naslovom »Izzivanje občinstva«, da je gornjeavstrijski nogomet doživel smraten poraz, ker se moštvo domačih gledalcev ni bilo dovolj izrečljivo v reprezentanco, ni zavedalo odgovornosti, ki jo je prevzelo do gornjeavstrijskega nogometa in občinstva. Ko ocenjuje igranje Ljubljane, pohvali zlasti Benčica, Lesjaka, Bergina, Hočevarja, Toplaka in Belcerja. O poteku tekme pravi: Voley strel Antonitscha v devet minut, ki se je odbil od ljubljanske obrambe, je bil edini pomembnejši dosežek med zabavnim premočjo domačinov. V 14. minuti je Hočevar presenetljivo povedel na 1:0 in dve minuti zatem Toplak povešal na 2:0. V nadaljnjih treh minutah sta Toplak in Hočevar povešala na 4:0. V 38. minuti je Medved reševal strel Fuchsa II. Žogo pa je dobil Strasser in jo poslal v mrežo. V 63. minuti je Belcer postavil končni rezultat.

Občinstvo ploska ljubljani

»Linzer Volksblatt« navdušeno hvale naše moštvo. Pod naslovom »Občinstvo ploska ljubljani« z debelimi črkami piše drugimi: Ko je Ljubljana stopila na igrišče stadiona v Linzu, nismo ničesar vedeli o moči in znanju Jugoslovanskega moštva. Pod naslovom »Linzer Volksblatt« navdušeno hvale naše moštvo. Pod naslovom »Občinstvo ploska ljubljani« z debelimi črkami piše drugimi: Ko je Ljubljana stopila na igrišče stadiona v Linzu, nismo ničesar vedeli o moči in znanju Jugoslovanskega moštva. Pod naslovom »Linzer Volksblatt« navdušeno hvale naše moštvo. Pod naslovom »Občinstvo ploska ljubljani« z debelimi črkami piše drugimi: Ko je Ljubljana stopila na igrišče stadiona v Linzu, nismo ničesar vedeli o moči in znanju Jugoslovanskega moštva.

Odbojka ima pogoje za razvoj

V obeh conah, ljubljanski in mariborski, je končan jesenski del tekmovalja. V ljubljanski coni je tekmovalo 7 moštev, medtem ko so v mariborski igrala le 4. Conska prvenstva so prav gotovo pomembnejša za populizacijo odbojke, saj sodelujejo po večini moštva iz manjših mest in podeželja. Njihova vztrajnost in borbenost je lahko za zgled marsikateremu moštvu kvalitetne lige. Tudi zanimanje gledalcev za tekme je bilo v nekaterih krajih večje kakor n. pr. v Ljubljani.

V ljubljanski coni je bil potek tekmovalja nenavadno zanimiv, saj so se moštva na vrhu lestvice stalno menjavala. V spomladanskem delu je prvo mesto osvojila Ilirija, dobro pa se je držal tudi Zeleničar, medtem ko je Krim igral nepopoln in je zmagal le v dveh tekmah. Jesenski del prvenstva je potekel bolj razburljivo. Krim je dobival tekmo za tekmo in dohival večdece na tabeli.

Strelsko prvenstvo krškega okraja
Strelska sekcija TVD Partizan, Brežice, je v počastitev VI. kongresa KPJ priredila minulo nedeljo strelsko tekmovalje za prvenstvo okraja Krško. Udeležba je bila skromna.

Tekmovali so z vojaško puško na razdaljo 200 m iz vseh treh položajev. V moštvenem pasmaju je uveljavila na prvo mesto ekipa Partizan I. Brežice z 211 krogi pred »Celuzov« (Videm) 204, Partizanom II. Brežice s 187 krogi. V tekmovalju posameznikov je zmagal Kroselj (Brežice) s 70 krogi (od 150 možnih) pred Zakolajcem (Celuzovo) 61, Sušo (Brežice) 58 krogi, I. t. d.

V pripravljalni košarkarski tekmi je moštvo gimnazije iz Kranja premagalo ekipo Tekstilnega tehnikuma (Kranj) 48:16 (19:9).

Novi prvaki Srbije v namiznem tenisu je postal Harangozo, ki je v finalnem srečanju premagal Gabriča 3:1.

Zanimiva pripravljalna nogometna tekma med atleti Ljubljane in košarkarji ASK bo danes ob 14 na stadionu Odrada.

Svetovni boksaški prvak srednje telesne vzgoje Ray Robinson bo prihodnji mesec nastopal v neki glasbeni reviji, ki bo gostovala v New Yorku.

Medconski sahovski turnir v Saltsjübadenu

Stockholm, 21. okt. V zadnjem kolu medconske sahovske turnirja so se partije končale z naslednjimi izidi: Steiner : Kotov remi, Eliskases : Szabo 0:1, Unzicker : Pachman remi, Stoltz : Geller remi, Vachonis : Stahberg 0:1, Gligorić : Sanchez 1:0, Prins : Matanović 0:1, Golombek : Wade 1:0, Pilnik : Averbach remi. Nedokončane je partija Tajmanov : Barca, v kateri ima prvi upanje na zmago.

Udeleženci turnirja so razvrščeni takole: Kotov 16 in pol točke, Petrošjan 13 in pol, Geller 13, Tajmanov 12 in pol (1), Averbach, Stahberg, Szabo, Gligorić 12 in pol, Unzicker 11 in pol, Eliskases 10 in pol, Steiner, Pachman, Pilnik 10, Matanović, Barca 9 (1), Stoltz 7 in pol, Sanchez 7, Wade 6, Valtonis 5, Prins, Golombek 4 in pol točke.

Pravico do udeležbe na turnirju za svetovno prvenstvo so si priborili Kotov, Petrošjan, Geller, Tajmanov in Averbach. V primeru odpovedi dr. Euweja bo sodeloval na turnirju Stahberg, če pa bo število udeležencev povišano, o čemer se že zdaj govori, pa prideta v finalni turnir še Szabo in Gligorić. Po Berger-Sonneborgovem sistemu so Averbach, Stahberg, Szabo in Gligorić navzlic enakemu številu točk razvrščeni tako, da je Averbach peti in Gligorić sedmi med udeleženci. Stockholmskega turnirja, Matanović je izpolnil pogoj za udeležbo na državnem prvenstvu s tem, da je dosegel nad 40% dosegljivih točk.

Gligorić 8., Matanović 14.

Na prvenstvenem braturnirju Triglava za mesec oktober je zmagal v I. skupini Perdan z 11 in pol točk, v II. skupini pa Siška z 12 in pol točk. V finalu so se najboljši udeleženci takole vrstili: Siška 4 točk, Robič 3, Benedičič 4, Cuderšar in Štrnc 3, Perdan in Sušnik 2 in pol ter Zemva 1 točko.

Branik je postal moštveni prvak mariborskega okraja. V povratni tekmi so sicer Zeleničarji nudili odpor in izšli neodoleno rezultatu 4:4, vendar so prvo tekmo izgubili 5 in pol : 2 in pol, tako da je končni rezultat 9 in pol : 6 in pol za Branik.

Prizor iz »Romea in Julije«

Prizor iz »Romea in Julije« (Julija — Stefka Droličeva, Romulea — Ema Starčeva)

iz teh ljudi močne ljubovalce, idejno svojim nalogam dorasle bojevnice in nenehno umetniško se izpopolnjujoče igralice. Nič ne označuje sedanjega slovenskega tržaškega gledališkega ansambla bolj, kakor njegov umetniški razvoj. Od repertoarja, ki je prav v zadnjih sezonah hitro izpremenil svojo zabavno smer, pa do igralskih

vanov. Igra pa je dala odgovor, ki ne pušča nobenega dvoma. Simpatični gostje so zmagali 6:1 in pri tem pokazali gornjeavstrijski reprezentanci v tisto, česar sednja ni znogaja: tempo, ostro in premišljeno igranje, močne strele in kondicijo. Pri Ljubljani, razen desnega krila, ni bilo slabe točke. Zanesljiva igra vratarja Benčica je naravnost navduševala. Medved je branil, ki ga ni moči videti vsak dan, tako da mu tudi njegov partner Bergina ni bil enakovreden. Krilski vrsta Slovencev je bila navdve solidna. Levi krilec Pelicon je prekalas svoja tovariša. V napadu je bil čokati Hočevar najpomembnejši igralec. V zadnjem trenutku ni jemala resno in je menila, da bo z moštvom Ljubljane, ki se je v začetku branilo, delala po mili volji. V tem pa so se gostitelji temeljito zmotili. Po 15 minutah igre so Ljubljanci prišli domov. Ljubljanci so dan in s pravi domaći enajsterjo v najnujnejšem zadregu. V nadaljevanju članka pravi pisec, da so Ljubljanci predvedli smotno nizko igranje, ki katero je nedvomno precej pripomogel trener Brodič.

Domači »Tagblatt« ugotavlja, da so Ljubljanci igrali odlično in vedno za delce sekunde prehitvevali domačine, kar je bilo odlično za igro Slovencev, pravi, imajo končnico odlično enajsterjo, ki se zavega svojega smotra.

Nogomet v Zasavju
Nogometno prvenstvo Zasavskega pokraja pripadajo Prolečarza in odstopu Krščanov od nadaljnega ekmovalja zanimivo. Preostala tekma II. kola med Bratovinom in Dobro, ki so jo odigrali prejšnji teden v Hrastniku, se je končala z zmago Bratstva 5:0. V III. kolu je Bratstvo premagalo Rudarja II 4:2, Dobrna pa Retje 4:0, kar je presenečenje in uspeh za Dobro, ki je šele pred kratkim začela z delom.

Četrto kolo (nepopolno) so odigrali preteklo nedeljo. Rudar II je odpravil Dobro z 2:0, Svoboda in Retje pa sta igrala neodločeno 0:0.

V mladinskem prvenstvu sodeluje samo pet moštev. V tretjem kolu so bili doseženi tle rezultati: Retje : Rudar II 4:1, Bratstvo : Dobrna 7:0. IV. kolo: Rudar II : Rudar I 1:0, Retje : Dobrna 0:0. — Retje in Dobrna sta končala igro neodločeno.

Ljubljanska cona	
Zeleničar II	12 8 4 28:15 16
Ilirija	12 8 4 29:18 16
Prešeren	12 8 4 29:19 16
Gregorič	12 6 6 23:25 12
Krim II	12 6 6 22:28 12
Papartnik	12 3 9 18:39 6
Vrhnik	12 3 9 16:32 6
Mariborska cona	
Fužinar	6 5 1 16:3 10
OKAP St. Peter	6 5 1 20:9 10
Zeleničar (M)	5 1 4 4:15 2
Beton	5 1 4 3:14 2
V finalu, ki bo 25. odnosno 26. t. m. v telovadnici Ilirije v Ljubljani, bodo sodelovali Ilirija, Prešeren, Fužinar in OKAP St. Peter.	

V Crnomlju so ustanovil Partizana

Na imelo ugoden odmev tudi v ostalih krajih Bele krajine. Sodelovanje nekaterih znanih in poštovanih športnih delavcev v novem društvu obeta kaj kmalu razbija in vsestransko delovanje v telesni vzgoji, pri čemer bodo prispevali svoji deleži tudi doslej mariprvi crnomsljanski dijaki.

Pravice v telovadnici!

V »mrvi sezoni« igralci ne smejo ostati v brezdelju. Letos je malo upanja, da bo odprto zimsko kopalnice Plavalne zveze Slovenije, s čimer bi bilo plavalcem tudi čez zimo omogočeno delo.

Plavalci Zeleničarja so hitro rešili ta problem. S telovadbo so začeli skakati, ki so si že lani pridobili osnove prav v telovadnici, tako da danes mladi skakalci Zeleničarja — sestri Rubničevi, brata Kosorčiči in Vrtiči — sodelujejo v najboljših skakalci v Sloveniji. Letos so svoje vrste v telovadnici pomnožili z najmlajšimi, tako da šteje »skakalna družina« Zeleničarja že nad 20 dečkov in dečlic, ki se urijo v tem športu.

Plavalci in waterpolisti Zeleničarja bodo prišli z delom v petek 24. t. m. ob 19. uri v telovadnici Senjarske gimnazije. S plavalno telovadbo in z osnovami tehnične waterpola na suhem bodo obdržali kondicijo tudi čez zimo.

Šport v kratkem

Metalka diska Nina Dumbazde je dosegla izreden rezultat 57,04 m in s tem izboljšala rekord Romakove 53,61 m.

Na odbojarskem turnirju, ki je bil v okviru Mladinskega tedna v Kranju, je izmed 8 ekip moštvo Športovca zmagal Tekstilni teinikum, ki je v finalu premagal gimnazijo 3:1 (15:8, 15:12, 12:15, 15:12).

Ustavitev veže vse glavna misel na izpopolnitev in ojačitev umetniškega izraza.

Vrsta jugoslovanskih režiserjev od Krefta, Jana do Gavelle je doprinesla svoj močni delež za umetniško podstavo pri oblikovanju tega svojevrstnega igralskega kolektiva, vtem ko si je kolektiv sam prizadeval, da v svojih igralskih kreacijah pokaže največ, kar mu je v danih okoliščinah možno pokazati. Zato so prav v zadnjem času mogli pokazati vrsto predstav od Celjskih grofov, Romea in Julije pa prav do Glembejevih in Dedinje, ki so vzbudile pozornost in zanimanje tudi zunaj tržaškega ozemlja.

Kakor si je namreč želel ansambel dovoljnih možnosti za dokaz svojih umetniških stremljenj, ni opustil misli na strogo kritiko in jo prostodušno izževal. In za glavne predstave se je glasila kritika Filipa Kalana in Mateja Bora pritrilno in je izpričala tiste posebnosti, ki jih v svojem igralskem izrazu tržaški ansambel v resnici ima in na katerih more zidati v znamenju svojega igralskega izpopolnjevanja.

Ob rednih letnih gostovanjih tega ansambla po raznih mestih Slovenije smo že do sedaj imeli priložnost opozoriti na

IZ NASIH KRAJEV

NOVA GORICA

V prostorih bivše opekarne je bil občni zbor kulturnega delavskega društva »Svoboda«, katerega se je udeležilo tudi tov. Regent. V novo društvo so vstopile vse sekcije biserca SKUPA »Vojko Premrl« ter vsa društva na področju Nove Gorice. Ob zaključku zborja je ubrano zapel nekaj pesmi pevski zbor, pionirji pa so se živavno pogovarjali s tov. Regentom in mu poklonili s pevmi rdečih nagejnov.

Ustanovni občni zbor »Svobode« je bil skrbno pripraviljen. Upamo, da bo novo društvo tudi skrbno delom nadaljevalo ter zelo lepe uspehe.

Goriška športna društva so priredila »Dan sporta na vodi«. Ob tej priložnosti so v vodnem športu tekmovali tudi okoliški kraji. Najbolj so se izkazali v Renčah. Zajem hribu in Kanalu. Ne moremo pa pozabiti društva »Partizan« v Solkanu, ki ima največ možnosti za razvoj in ki je za te športne igre premalo skrbelo.

V Kanalu je bilo okroglo prvenstvo, na katerem je tekmovalo 12 skupin, ki so disciplinirano nastopile. Zmagali so mladinci iz Kanala in mladinci iz Bovača.

Odakar je Zveza za telesno vzgojo prispevala za obnovo telovadnih

domov 4 milijone dinarjev, se opaža v Sempetru in vseh okoliških krajih veliko razgibanost. Med drugim je bilo vedno mladi, da bo ta dejavnost mladine presila tudi med širše delovne množice v teh krajih Primorske.

Tudi v Novi Gorici se vneto pripravljajo na biserje volitve v ljudske odbore. Poleg političnih priprav skrbijo tudi za brezhibno tiskanje izvedbo volitev. Pravkar urejajo volilne imenike, da jih bodo lahko pravočasno dali na vpogled volivcem. Mestno občino so že razdelili na 19 volilnih enot in določili za novi odbor 35 odbornikov. Prihodnji teden bodo po volilnih enotah prvi predvolilni sestanki. Jp

VELIKE LAŠČE

Bo doigotrajnih pripravah so v Velikih Laščah končno le ustanovalo telovadno društvo »Partizan«. Na ustanovnem občnem zboru so sklenili, da bodo čimprej obnovili bivši Sokolski dom, popravili telovadno orodje, ki je ostalo še od prejšnjih društev, nekaj novega orodja pa bodo nabavili. Ustanovitev telovadnega društva pa bo velik prispevek k vzgoji mladine in vseh prebivalcev Velikih Lašč.

KINO

KINO »UNION«: angleški film: »TRETJI CLOVEK«. — Predstave ob 13, 17 in 20. — Prodaja vstopnic od 10—11 ter od 14 dalje.
KINO »MOSKVA«: švicarski film: »STIRJE V DZIPU«. — Predstave ob 16, 18 in 20.
KINO »SLOGA«: premiera francoskega filma: »PARADA IZ GUBLENEGA CASA«. — Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 10—11 ter od 15 dalje.
KINO »TRIGLAV«: angleški barvni film: »SINJA LAGUNA«. — Predstave ob 17 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.
KINO »SISKA«: slovenski film: »KEKEČ«. — Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.
KINO »LITOSTROJ«: ameriški film: »TRETJI CLOVEK«. — Predstave ob 17, 30 in 19.30. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.
CELJE — »METROPOL«: ameriški film: »ZLOMLJENA PUŠČICA«. — Predstave ob 17 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.
JESENICE — »RADIO«: francoski film: »LJUBIMCA IZ VERONE«. — Predstave ob 17 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.
KAMNIK: italijanski film: »GLU MACI«.
DOMŽALE: ameriški film: »BIL SEM VOJNA NEVESTA«. — Predstave ob 17 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.
PTUJ: ameriški film: »TEZKA POT«.
HRASTNIK: ameriški film: »WINCHESTER 73«. — Predstave ob 17 in 19.

SOLSTVO

Redni pouk na Delavski gimnaziji v Ljubljani začne v petek dne 24. oktobra 1952 ob 9 v poslopiju 1. gimnazije v Ljubljani. Razpisane na oglašeni deski isotom. — Uprava Delavske gimnazije v Ljubljani. 624-n

OBVESTILA

OGLASUJE V »GOSPODARSKEM KOLEDARJU«
za leto 1953 in takoj narocite potrebno število. — Redakcija koledarja »Gospodarskega«, obzorni narpreka v tehniki in gospodarstvu pri Gospodarskem svetu Preseststva vlade LRS bo za leto 1953 izdala »Gospodarski koledar«. Koledar bo tiskan v veliki nakladi, in v brskanju, v nemotnem delu pa bo vseboval navodila, pojasnila, tolačenja, tabele, pregledne vzorce — vse kar je našim podjetjem katerekoli stroke potrebno. — Iz oglasov v »Gospodarskem koledarju« bo redakcija sestavila seznam in adresar, ki ga bodo poslali po krajih in še posebej seznam proizvodov z navedbo, kje vse je proizvod mogoče naročiti in kupiti. — Tako bo »Gospodarski koledar« hkrati adresar, imenik, seznam vseh naših podjetij, gospodarskih združenj, zavodov, in seznam vseh njihovih proizvodov. V veliko skoko bo podjetjem, ce v tem koledarju, a mananu in seznamu ne bodo omenjena in ce v seznamu ne bo njihovih proizvodov. Zato naj bi ne bilo v nobeni stvari pomislek, da ne bi dali v »Gospodarski koledar« svojega oglasa. Vsako, tudi najmanjše podjetje naj zato na spodnji naslov nemudoma pošlje oglas za »Gospodarski koledar« ali vsaj za uvrstitev v seznam svoj izdelav naslov: »Gospodarski koledar in seznam blagovnega računa. — Cena oglasov v koledarju so: cela stran din 30.000; polovica strani din 18.000; četrtinška strani din 12.000. Uvrstitev naslova v seznam podjetij stane din 2000. Obem naj vsako podjetje, zavod, združenje, združevalec, pošlje na spodnji naslov naročilo za potrebno število izvodov koledarja. En izvod koledarja stane din 150. — Naročniki naj naročilo ustrezne vsote takoj pošljejo na naš tekoči račun pri Narodni banki centrala za Slovenijo št. 601-30196-0. — Redakcija »Nove proizvodnje« — Ljubljana, Gregorčičeva 23 poštni predal 331.

KONCERTI

Petar Toškovič, violinst iz Beograda, koncertira v petek 24. oktobra ob 20.15 v dvorani Trgovskega doma (Gregorčičeva ulica). V prvem delu koncerta: Bachova sonata za solo-violino in Beethovnova sonata za violino in klavir. Pri klavirju Marjan Lipovec. Vstopnice v koncertni poslovalnici danes popoldne od 16 do 18. 623-n

GLEDALISCE

OPERA
Sreda, 22. okt. ob 20: R. in A. Götz: »Dedinja«. Gosvovanje Tržaškega Slovenskega narodnega gledališča. Izven.
Četrtek, 23. okt. ob 20: R. in A. Götz: »Dedinja«. Gosvovanje Tržaškega Slovenskega narodnega gledališča. Izven.
Zaradi ogromnega zanimanja za gosvovanje Tržaškega Slovenskega narodnega gledališča, bo to gledališče ponovilo predstavo »Dedinja« še jutri, v četrtek 23. t. m. ob 20 v opernem gledališču. Vstopnice so že v prodaji.
MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Gledališka pasaža
Sreda, 22. okt. in četrtek 23. okt.: Dvorana oddana za kongres Cirilometodijskega združenja.
Petek, 24. okt. ob 20: D. Gervais: »Kraljina Reška«. Izven.
V soboto bo v Mesnem gledališču tretja premiera v letošnji sezoni: Anouilhov »Popotnik brez priljage«. Glavno vlogo igra Miro Kopac, kot gost nastopa Elvira Kraljeva.

RADIO

Poročila ob 5.45, 6.30, 12.30, 15.00 in 22.00. — 5.30—7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci — vmes ob 5.50 do 6.00 Jutranja telovadba, 7.00 do 7.10 Pregled tiska in radijski koledar. — 12.00 Slovenske narodne in umetne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skoberne; 12.40 Igra veliki zabavni orkester Alfredo Antonini; 13.00 Z obiskov pri pionirjih; 13.15 Plesni in odmetki iz beletov; 14.30 Radijske reklame; 14.40 Igrajo Veseli godci; 15.10 Zborovske pesmi jugoslovanskih narodov; 15.30 Zdravstveni nasveti; 16.00 Iz zakladnice solističnih del Johannesa Brahmsa; 17.00 Naš roman — John Steinbeck: Poljanski policaj; 17.15 Pesmi: sponored izjava na harmoniko Avgust Stanko; 17.30 Solska ura za višjo stopnjo — Zvone Zorko; Po Drini od Višegrada do Prucea (reportaža) in še kak odgovor na vprašanja iz privedopisa — pomenitev; 18.00 Filmske melodije; 18.30 Radijski feljton; 18.40 Domače polke; 19.00 Radijski dnevnik in objave; 19.20 Glasbena medigra;

MALI OGLASI

KUPIMO zobčanke I. in II. brzino ali pa kompletno gonilno zobčasto kolese za 200 cm motorno kolo znamke »Pucha, model 38. Ponudbe: »Kemična« — Celje. 1463-5
OTROŠKI VOZICEK, lep, globok, prodam; tudi za bone. Tramnik Milica, Gosposvetska cesta št. 10, II. nadstropje, levo. 1463-4
NOVO MAJHNO PECKO prodam. Tržaška cesta 6, Ljubljana. 1465-4
GOSPODINSKO POMOČNICO za vsa hišna dela iščem za takoj. Naslov v oglasnem odd. 1464-1
VISOKOSOLEC išče opremljeno sobo; plača zelo dobro. Ponudbe pod »Opremljena« na oglasni odelček. 1463-9
VILO ALI HISO do trisravanjsko v Ljubljani, tudi nedograjeno, kupim takoj. Ponudbe pod »Gotovina« na oglasni odelček Slov. poročevalca. 1463-7

UMRLI

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da je umrl v Parizu FRANC MIKOLIC — Zalužec Mikolčević, sodražica, Pariz, 623-n
Zapustila nas je naša doba žena, zlata mamica, siara mama, sestra in teta EMILJA KOVACIK rojena ZAFRED. Pogreb drage pokojnice bo v četrtek 23. oktobra ob pol 15. z Zal. iz mrliške vežice sv. Jakoba. Zalužec: mož Alojzij, hčerki Milica pooblaščenica. Cvetka, zet Franci, vnuki ter ostalo sorodstvo. — Ljubljana, 21. oktobra 1952. 6243-a
Nenadoma nas je zapustil moj ljubljani mož PETER STRGAR, mladni vojak. Pogreb bo v sredo 22. oktobra 1952 ob 17 z Zal. iz Petrove mrliške vežice. — Zalužec: žena Francka, stariš Alojzija in Franca, sestre, bratje, teta, strici in ostalo sorodstvo, Ljubljana.

ZAHVALE

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki se ob izgubi našega očka LOJZETA STREHARJA sočustvovali z nami, darovali vence in ga spremlili na zadnji poti, posebno se zahvaljujemo mariborskim gosposvencem in tov. Donku za iskrene poslovljene besede — Nada in Jelka Strehar in sorodniki. 622-6
Vsem, ki ste spremlili našo dobro mamico ELO HROVAT na njeni zadnji poti, prerani grob zasuka s cvetjem, jo zalozili v težki bolezni, izkazali dobrotu, iskrena hvala. Poželeno zahvalno izrekamo dr. Milanu Čehu za požrtvovalnost in trud ohraniti ji življenje, sestri R. Pikon za nadvse skrbno postrežbo, kovinarski godbi, pevcem za v srce segajoče glasovne ter č. duhovščini. Vsem ki so se poslovlili od pokojne, jo pokropili, z nami sočustvovali, izrekli sožalje ustmeno ali pismeno, vsem in vsakemu posebej naša srčna hvala. — Družina Hrovatova. 6234-a
Ob nenadni izgubi naše MIRE se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ji bili v življenju dobri in so ji kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se vsem, ki so nas ob nepričakovani smrti tolažili in vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti. Od srca se zahvaljujemo kolektivni podjetja »Primorje« v Ajdovščini in zlasti njenim partijskim tovaršim in tovaršičem vse tovaršice za požrtvovalnost ob poslednji počastitvi naše Mire. — Zahvaljujemo se tudi množičnim organizacijam kolektivnim podjetjem in tov. Ciglicu za pretresljive poslovljene besede ob grobu. Globoko hvaležnost čujemo do Prilicne družine, ki je drago Miro vedno obdajala s toplino in prisrčno domačnostjo in je tudi nam stala v težkih trenutkih sočutno ob strani. — Zalužec družini: Prihavec in Zalek Ljubljana. Tomaj. 6230-a

Republiška kobilarna LIPICA, ki poleg znamenitih lipičanskih konj vzreja na svojih posevstvih tudi odlično plemensko govedo sivorjave pasme, prireja dne 25. oktobra 1952 ob 9. uri v Prestranku pri Postojni SEJEM plemenske živine. Na prodaj bo 50 krav in telic ter 8 bikcevi.

Državna založba Slovenije inozemski oddelek Ljubljana, Trg revolucije 19 - Telefon 37-29

Vse letošnje naročnike

na inozemske strokovne časnike in časopise prosimo, naj obnove svoja naročila, kolikor žele še v naprej dobivati doslej naročene revije. Naročilo, ki bi ne bilo obnovljeno, avtomatično ugasne. Vsa ponovna naročila na tuje revije prosimo nam dostaviti do 1. novembra 1952.

Državna založba Slovenije

inozemski oddelek Ljubljana, Trg revolucije 19 - Telefon 37-29

Nudimo v veliki izbiri in po ugodnih cenah razno

MANUFAKTURNO, GALANTERIJSKO, SPECERIJSKO in KOLONIALNO BLAGO. Cenjene odjemalce vljudno vabimo, naj si ogledajo naše zaloge.

„KOKRA“ — KRANJ

TRGOVSKO PODJETJE ZA GORENJSKO NA VELIKO

CENTRALNA LJUDSKA UNIVERZA

Tretje predavanje iz ciklusa poljudnih predavanj »Vzgoja naših otrok« bo v petek, 24. oktobra (nadaljnja predavanja bodo redno vsak četrtek), ob 20. uri v dvorani Doma sindikata, Miklošičeva c. Predaval bo tov. dr. Mis Franta: »KAJ MORAJO STARI VEDETI O SPOLNI VZGOJI SVOJIH OTROK«
Na predavrnje so poleg prijavljenih vabljeni vsi, ki jih vprašanja vzgoje zanimajo.

Sporočamo cenjenim kupcem in dobaviteljem, da smo

dosedanji naziv firme OKRAJNA TEKSTILNA INDUSTRIJA, TACEN spreminili v „RAŠICA“ TOVARNA CIPK IN PLETENIN, TACEN, tel. 765 V svojih dveh obratih v Gameljnah in v Tacnu proizvajamo: STROJNE CIPKE, priznane kvalitete sortiranih širin in barv iz domače in uvožene preje — ZAVESE širine 240 cm — PLETENINE iz česanega volnenga prediva tu- in inozemske izdelave, iz domače volne in bombaža. Izdelujemo vrhne in spodnje pletenine v solidni izdelavi po konkurenčnih cenah TRIKOTAZA: spodnje perilo za odrasle in otroke

TVORNICA TURPIJA I PILA

Zagreb, Miramarska 23

OBVEŠČA SVOJE ODJEMALCE NA

SKLEPANJE POGODB ZA LETO 1953

KI BO OD 3. DO 16. NOVEMBRA 1952 V PRODAJNEM ODDELKU PODJETJA ZAGREB, DRAŠKOVIČEVA 16 PO NASLEDNJEM REDU:

1. ZA PODJETJA VOJNE INDUSTRIJE, VOJNEGA GRADBEINSTVA, VOJNIH POŠT IN CUB OD 3. DO 6. NOVEMBRA 1952.

2. ZA VSA INDUSTRIJSKA PODJETJA, JZ IN GRADBEINSTVA OD 6. DO 10. NOVEMBRA 1952.

3. ZA TEHNIČNE DELAVNICE, VELETRGOVINE (SIROKA POTROŠNJA) TER VSE OSTALE OD 10. DO 16. NOVEMBRA 1952

ODJEMALCI LAHKO SKLEPAJO POGODBE NA PODLAGI POTREBNIH SPECIFIKACIJ. ODJEMALCI, KATERI NE MOREJO POSLATI SVOJIH PREDSTAVNIKOV K SKLEPANJU, MORAJO PRAVOČASNO POSLATI DETALJNE SPECIFIKACIJE, KATERE BODO VZETE V OBZIR IN DOSTAVLJENE V PODPIS.

VSA OBVESTILA, KAKOR TUDI CENIKI Z OZNAČENIM ASORTIMANOM ZA LETO 1953, LAHKO DOBE ODJEMALCI V PRODAJNEM ODDELKU TVORNIC, TELEFON ŠT. 35-756.

JOHN STEINBECK

Negotova bitka

Jim je stal poleg Maca in opazoval ljudi. »Kaj pa naj storim jaz?« je vprašal. »Ti boš z menoj. Pomagaš mi lahko v šotoru.« Tisti hip je iz šotora krenil krik. »Prinesi mi vedro vroče vode,« je hitro dejal Mac. »Čim hitreje moreš, Jim.« Potisnil mu je v roko majhno stekleničko. »Vzem. Vrzi po štiri tablete v vsako izmed tistih velikih posod. Ko prineseš vodo, mi stekleničko vrni.« Odhitel je proti šotoru. Jim je odšel tablete v posode, zjel iz ene izmed njih polno vedro vode in odšel za Macom v šotor. Stara ženska je čepela v kotu. Praskala si je roke in sumljivo gledala Maca, ki je vrgel dve tableti v toplo vodo in vraknil vanjo svoje roke. »Vsaj roke si lahko razkužimo,« je rekel. »Kaj pa je v steklenički?« »Srebrov biklorid. Vedno ga nosim s seboj. Umij si roke, Jim, potem pa prinesi sveže vode.« Glas pred šotorom je zaklical: »Tu imate svetilko, doktor.« Mac je stopil k vratom in jo prinesel. Bila je okrogla, močna bencinska svetilka znamke Rochester. »Radoveden sem, kateri ubogi zlodaj bo moral molsti v temi,« je dejal Jimu. Napolnil je bencinsko svetilko in ko jo je prižgal, se je razlila po prostoru močna, bela luč, sikanje svetilke pa je napolnilo šotor. Od zunaj je bilo slišati pokanje lesa, ki so ga lomili, in mnogo glasov.

Mac je položil svetilko na tla poleg žimnice.

»Vse pojde, kakor je treba, Liza,« je dejal. Nežno je poskušal dvigniti odedo, s katero je bila pokrita. London in bleđi fant sta ga opazovala. Od stramežljivosti je Liza pritiskala odedo k sebi. »Pusti, Liza. Moram te pripraviti,« je prepričevalno dejal Mac. Se vedno se je krčevito držala odede. London je pristopil. »Liza,« je dejal, »ubogaj.« Njene prestrašene oči so se obrnile k Londonu, potem pa je obotavljivo izpustila odedo. Mac ji jo je položil čez prsi in ji odpel bombažno perilo. »Jim,« je zaklical. Stopi ven in mi prinesi nekaj blaga in nekaj mila.« Ko mu je Jim prinesel kadečo se kunjno in tenek, trd kos mila, je Mac umil Lizi noge, stegna in trehuh. To je delal tako nežno, da je strah na Lizinem obrazu nekoliko popustil. Možejo so prinesli prekuhana blago. Popadki so bili čedalje bolj pogosti. Danilo se je že, ko se je pričel porode. Iznemada se je ves šotor silovito stresel. Mac se je ozrl preko rame. »London, tvoj sin je omedel,« je dejal. »Najbolje bo, če ga odpelješ ven.« V veliki zadregi si je London zadel žibkega fanta na rame in ga odnesel ven. Prizakala se je otrokova glavica. Mac jo je podpiral z rokama in medtem ko je Liza slabotno ječala, se je porod končal. Mac je prerazal popkovo s steriliziranim žepnim nožkom. Sonce je že sijalo na platno, svetilka pa je še vedno sikala. Jim je ožemal tople cunje in jih podajal Macu, ki je umival nagubano čeno dete. Jim je umil in okračal roke tudi stari ženski, preden ji je Mac dovolil vzeti otroka v naročje. Uro kasneje je prišla še posteljica in Mac je še enkrat skrbno umil Lizo. »Zdaj odnesi vse te stvari ven,« je dejal London. »Vse te cunje pa sežgi.«

»Tudi cunje, ki jih nisi uporabil,« je vprašal London.

»Da. Vse sežgi. Niso več za rabo.« Macove oči so bile utrujene. Še enkrat se je ozrl po šotoru. Stara ženska je držala v naročju zavitega otroka. Liza je imela oči zaprte. Dihala je zelo hitro. »Pojdiva, Jim. Greva spat.« Možeje na jasi so že spali. Sonce je sijalo na vrhove vrb. Mac in Jim sta se splazila v grmovje in legla drug poleg drugega. »Tako mi je, kot bi imel pesek v očeh,« je dejal Jim. »Utrujen sem. Nisem vedel, da si delal v bolnišnici, Mac.« Mac je sklenil roke na tilniku. »Saj nikoli nisem.« »Kje pa si se naučil vse te reči o porodih?« »Doslje nisem še ničesar vedel. Vse svoje žive dni še nisem videl poroda. Edino, kar sem vedel, je bilo to, da je dobro, če je človek čist. Bog, srečo smo imeli, da je vse šlo gladko. Če bi se bilo škarkoli zgodilo, bi bila propadla. Stara ženska je gotovo vedela dosti več kot jaz. Mislim, da se je tega zavedala.« »Toda bil si hudó samozavesten,« je rekel Jim. »Kristus vsemogočni, saj sem tudi moral biti. Uporabiti moramo vse, kar nam pride pod roke. To je bila pač srečna priložnost, ki smo jo morali izkoristiti. Seveda je bilo prav, da smo pomagali dekletu; toda, hudimana, tudi če bi jo ubilo — vse moramo uporabiti.« Preložil se je na bok in si z roko podprl glavo. »Utrujen sem, a se kar dobro počutim. V eni noči smo si priborili zaupanje mož in Londonovo zaupanje. Še več, napotili smo jih, da so delali zase, v svojo lastno obrambo, in sicer v skupini. Saj sva prišla prav zato, da bi jih naučila, kako se je treba boriti v poveznati skupini. Povišanje mezd ni vse, kar hočeva. Pa saj veš vse to.« »Da,« je dejal Jim. »To sem vedel. Toda nisem vedel, kako se boš posla lotil.«